SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 22, П'ЯТНИЦЯ, 3 ЧЕРВНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 22, FRIDAY, JUNE 3, 2011 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

В Україні урочисто відзначили День Героїв

У Рівному, Івано-Франківську, Тернополі, інших містах 23-25 травня відзначено День Героїв України. Нижче вміщено вістку про одне з таких відзначень.

Урочиста хода в Бережанах з нагоди Дня Героїв. Фото: Тетяна Будар

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 25 травня мешканці Бережан урочисто відзначили День Героїв України. Розпочалося дійство з урочистої ходи одягнених в українські національні строї учнів та вчителів шкіл району. Учасники ходи з державними та червоно-чорними повстанськими прапорами, портретами національних Героїв Степана Бандери, Романа Шухевича, Євгена Коновальця, Симона Петлюри та інших з духовою оркестрою пройшли вулицями міста, поклали квіти до каплички в пам'ять жертв сталінських репресій біля будівлі колишньої Бережанської тюрми, до пам'ятників Тарасові Шевченкові, С. Бандері, меморіяльної дошки В'ячеслава Чорновола, символічного Вічного вогню, до пам'ятного знака жертвам, закатованим у Бережанській тюрмі.

У другій половині дня біля пам'ятного знака на території замкового парку розпочалася ще одна урочиста хода – з участю священиків, місцевої влади, громадськости, членів Братства ветеранів Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії „Лисоня", Спілки політв'язнів і репресованих.

Україна скасовує квоти на експорт зерна

КИЇВ. – 25 травня міністер аґрарної політики і продовольства України Микола Присяжнюк під час зустрічі з журналістами повідомив, що того дня Кабінет Міністерів скасував квоти на експорт зерна з України. Отож проблему, яка від жовтня минулого року, тобто від часу запровадження цих квот, поглиблювалася і загострювалася, нібито розв'язано.

Система зернових квот викликала справедливі нарікання з боку зернотрейдерів і економічних експертів як непрозора і неринкова, оскільки квоти на експорт зерна розподілилися урядовцями-корупціонерами на їхній власний розсуд.

Квоти значною мірою причинилися до стрибка світових цін на харчі і також стримали розвиток української аґрарної галузі. Відомо, що у Вашінґтоні вже говорили навіть про можливі економічні санкції проти України, якщо Київ і надалі іґноруватиме принципи Світової торговельної організації і дискримінуватиме закордонні компанії, ризикуючи при цьому інвестиціями в український аґрарний сектор.

Тому рішення уряду скасувати квоти на зерно відразу було помічене і схвалене в світі.

Наприклад, газета „Financial Times" у своїй електронній версії написала про це рішення, підкреслюючи, що відмова України від квот зменшить тривогу на світовому ринку пшениці у другому півріччі, бо два важливі реґіони, котрі дотепер її постачали – Західня Европа і США – потерпають від посухи, яка неминуче зменшить цьогорічні врожаї. Експерти аґрарних компаній вважають, що коли найближчим часом не випадуть дощі у сільськогосподарських районах Франції, Німеччини, Великобританії і Польщі, які вирощують 65 відс. загального врожаю пшениці в Европейському союзі, то ціни на харчі будуть і далі рости.

Водночас „Financial Times" припускає, що українські учасники аґроринку можуть не довго втішатися скасуванням квот, якщо Президент Віктор Янукович підпише нещодавно ухвалений Верховною Радою закон про запровадження експортного мита на зерно в розмірі 9-14 відс. і тривалістю до січня 2012 року.

(Закінчення на стор. 3)

Відкрили пам'ятник старшинам Армії УНР

Олена Білозерська

КИЇВ. – 28 травня у столичному районі „Оболонь" відкрито пам'ятник старшинам Армії Української Народної Республіки (УНР) – уродженцям Києва. Це перший монумент у столиці, присвячений воїнам Армії УНР. Пам'ятник являє собою збільшену копію ордена „Хрест Симона Петлюри". Нагороду було затверджено 1932 року урядом УНР у вигнанні. Право на відзнаку мав кожен вояк Армії УНР та повстанських відділів, який брав участь у збройній боротьбі за визволення України.

На постамент з чотирьох сторін світу закріплені меморіяльні дошки з іменами 34 старшин Армії УНР та Української держави, які були уродженцями Києва та імена яких вдалося встановити історикам.

Монумент розміщений на подвір'ї храму Ікони Божої Матері „Неопалима купина" Української Православної Церкви Київського патріярхату. Він зведений за пожертви громади храму та за сприяння Благодійної ініціятиви „Героїка" і Київської міської організації Спілки Української Молоді в Україні.

Панахиду за полеглими воїнами Армії УНР відслужив настоятель храму о. Віктор Мілейко. Віче відкрив громадський активіст Павло Подобєд, який розповів про старшин Армії УНР, імена яких викарбувані на пам'ятнику. Частина їх загинула, частина еміґрувала, деякі були репресовані радянськими органами.

Виступили також історик Андрій Рукас – нащадок одного з старшин, та Олесь Гриб – від Всеукраїнського об'єднання ветеранів.

На честь воїнів Армії УНР співали хори парафії „Неопалима купина" і „Гомін", виступили бандурист Ярослав Джусь та кобзар Тарас Компаніченко з стрілецькими піснями.

На відкритті пам'ятника промовляє один з ініціяторів його встановлення Павло Подобєд. Фото: Віктор Крук

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Наша Україна" б'є на сполох щодо Десятинної церкви

КИЇВ. — Партія „Наша Україна" подала депутатське звернення до прокуратури Києва з вимогою перевірити законність будівельних робіт біля фундаменту Десятинної церкви на території Державного історико-архітектурного заповідника „Стародавній Київ". Звернення подав керівник партійної групи „Нашої України" в парламенті, народний депутат України Зіновій Шкутяк, повідомили 26 травня у прес-службі партії. „Наша Україна" вимагає невідкладно зупинити ведення будь-яких будівельних робіт на місці Десятинної церкви, а також надати інформацію про підстави будівельних робіт, замовників та підрядників. 25 травня біля фундаменту Десятинної церкви почалося вивантаження будівельних вагончиків. При цьому представники забудовника відмовилися показати будь-які дозвільні документи на проведення робіт охороні заповідника та працівникам міліції, які були викликані на місце подій. Українське та міжнародне законодавство передбачає пряму заборону здійснювати будь-яке будівництво на території автентичних історичних пам'яток. Так зване відтворення Десятинної церкви є прямим порушенням норм світового законодавства, твердить „Наша Україна". *(Радіо „Свобода", УНІАН)*

Марш вишиванок до Дня Героїв

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. — У місті 27 травня відбувся „Марш вишиванок", присвячений Дню Героїв. Близько 200 активістів національ-патріотичних організацій в українських строях пройшли колоною головним проспектом міста з гаслом „Україна – понад усе". Акцію ініціювала місцева молодь і активісти Всеукраїнського об'єднання „Свобода". На площі біля історичного музею учасники маршу провели віче, де зажадали від влади визнання героями Івана Мазепу, Івана Сірка, Степана Бандеру, Симона Петлюру та інших особистостей. . *(Радіо „Свобода")*

В. Ющенко назвав „величезну помилку" В. Януковича

КИЇВ. — Екс-президент України Віктор Ющенко 27 травня назвав фундаментальні помилки В. Януковича. Говорячи про довіру нинішній владі, яка каже, що проводить реформи, В. Ющенко підкреслив: „Я б сказав, що ця довіра дуже мала. При всій повазі до Сергія Тігіпка, який говорить багато правильних речей, мені здається, було б цікаво мати і зворотний контакт з громадськістю. Не поспішайте давати прості відповіді на складні запитання. Коли нацьковують українця на українця, а великороса вважають більшим братом, ніж один одного, той, хто проводить реформи, натрапить на шалений опір, незалежно від того, корисні ці реформи чи ні". В. Ющенкопрокоментував підписання В. Януковичем закону про червоний прапор: „Величезна помилка Президента реанімувати прапор, який приніс Голодомор в Україні 1920, 1930, 1940 років, прапор, під яким проводилися політичні репресії. Скільки нам ще потрібно Соловків, щоб зрозуміти: ці злочини здійснювалися під цим прапором – серпастим і молоткастим?". *(УНІАН)*

Я. Кендзьор: на В. Януковича чекає український суд

КИЇВ. — Президент Віктор Янукович зробив величезний гріх, підписавши закон про використання копій радянського прапора Перемоги, тому на нього чекає кара Божа. Про це у коментарі „Gazeta.ua" заявив народний депутат від фракції „Наша Україна-Народна самооборона" Ярослав Кендзьор. „В. Янукович – це людина без роду-племені. Він, у силу різних обставин ставши Президентом України, не розуміє, що підписує", – зазначив парламентарій. На переконання Я. Кендзьора, таке рішення для України є „страшною моральною травмою". На його думку, В. Янукович – це „людина-неук, людина, яка не знає історії і не володіє фактажем". „Це людина, яка не має нічогісінько українського у своїй душі. Він так і не усвідомив на другому році свого президентства, головою якої держави він є. Якби він хоч трішки знав історію країни, якою керує, звісно, він би таких речей ніколи не приймав. Він зробив величезний гріх. Його Господь та українці покарають дуже-дуже тяжко", – резюмував Я. Кендзьор. Нагадаємо, 20 травня Президент України В. Янукович підписав закон про порядок офіційного використання копій прапора Перемоги. *(„Газета по-українськи")*

В. Янукович зустрівся з Б. Обамою у Варшаві

ВАРШАВА. — Президент України Віктор Янукович у рамках 17-ої зустрічі країн Центральної Европи 27 травня у Варшаві зустрівся з Президентом США Бараком Обамою. В. Янукович взяв участь у робочому обіді, влаштованому від імені Президента Польщі Броніслава Коморовського на честь глав держав-учасників 17-ої зустрічі країн Центральної Европи. У заході також взяв участь спеціальний гість – Президент США Б. Обама. Перед початком обіду Президент України і Президент США тепло привітали один одного і провели коротку бесіду. *(„Кореспондент")*

В Україні зростає вибіркове переслідування опозиції

НЮ-ЙОРК. — Затримання колишнього прем'єра Юлії Тимошенко підтверджує занепокоєння „Freedom House" щодо збільшення вибіркового переслідування політичних опонентів в Україні. Про це 27 травня заявив виконавчий директор цієї американської неурядової організації Дейвид Креймер, якого цитує прес-служба організації. „Українська влада взялась за Ю. Тимошенко, вони висувають проти неї одне кримінальне звинувачення за іншим, поки їм не вдасться кинути її у в'язницю і таким чином прибрати з політичної арени", – сказав Д. Креймер і згадав про переслідування Юрія Луценка. „Боротьба з корупцією є вкрай важливою, але такий спосіб не викликає жодної довіри", – відзначив він. В оприлюдненому наприкінці квітня огляді „Свобода у світі 2011" Україну названо „частково вільною", такий же статус вона отримала в оцінюванні „Свобода преси". *(Радіо „Свобода")*

ЕС критикує перебіг реформ в Україні

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — „В Україні помітний занепад свободи засобів інформації, свободи зібрань і зниження демократичних стандартів, а поступ з реформами, особливо з політичною і конституційною, відбувається повільно чи лише час від часу", – мовиться в звіті за програмою Европейської політики сусідства Европейського союзу (ЕС) про Україну за 2010 рік. У ньому наголошено, що уряд України міг би за наявності мотивації і волі здійснити поступ з реформами, які Евросоюз вважає за особливо важливі, в першу чергу конституційною, реформою в галузі юстиції, виборчого законодавства і адміністративною. Европейська комісія і Верховний представник ЕС з закордонних справ оприлюднили 25 травня цей звіт разом з звітами про становище інших країн-партнерів за Европейською політикою сусідства, представляючи оновлену програму цієї політики. Серед головних змін – збільшення загальної суми на допомогу країнам-партнерам, а також перехід на надання допомоги за принципом „більше за більше": що більший і швидший буде поступ країни у внутрішніх реформах, то більшу підтримку від Европейського союзу вона отримає. *(Радіо „Свобода")*

Україна і Сербія підписали угоду про скасування віз

КИЇВ. — 31 травня міністри закордонних справ України Костянтин Грищенко та Сербії Вуко Єремич підписали двосторонню угоду про відмову від візових вимог для громадян. Як повідомили в українському Міністерстві закордонних справ (МЗС), угода передбачає введення безвізового режиму для короткотермінових поїздок громадян України та Сербії. Крім того, в рамках зустрічі в Києві двох міністрів було обговорено широкий спектр питань двостороннього співробітництва в політичній, торговельно-економічній та гуманітарній сферах, взаємодії на міжнародній арені, а також відбувся обмін думками з актуальних проблем міжнародної політики. *(„Кореспондент")*

На летовищах України впроваджується система експрес-контролі

КИЇВ. — На міжнародних летовищах Києва, Харкова, Донецька, Львова, а також Одеси і Дніпропетровська до кінця 2011 року встановлять термінали для обслуговування електронних „RFID"-карт. „До кінця року ми повинні поширити маґнетні картки на Донецьк, Львів, Одесу і Дніпропетровськ. У Києві та Харкові вони вже є. Це буде значний крок у підготуванні основних авіяційних пунктів пропуску до Евро-2012", – повідомив перший заступник голови Державної прикордонної служби України Павло Шишолін. За словами чиновника, зараз на міжнародному летовищі у Львові закінчують монтаж обладнання та організують необхідні робочі місця. Крім того, відомство продовжує розширювати мережу з продажу маґнетних карток і починає реклямувати цей спосіб перетинання кордону. Зокрема вже підготовлено реклямний відеокліп, який представить переваги використання маґнетних карток, і влітку плянується запустити його показ на летовищах. Як повідомив П. Шишолін, на сьогодні власниками карт вже стали понад 25 тис. осіб. Всі вони тепер можуть значно швидше проходити прикордонну контролю. *(„День")*

Опозиція вимагає звіту В. Пшонки у парляменті

КИЇВ. — Члени парляментської фракції Бльоку Юлії Тимошенко – „Батьківщина" 31 травня зранку демонстративно залишили сесійну залю. Це сталося після того, як провідник політичної сили вимагав викликати до сесійної залі Генпрокурора Віктора Пшонку, який би надав інформацію щодо кримінальних справ, порушених проти Юлії Тимошенко. Депутати фракції провели нараду, щоб обговорити свою тактику дій, і повернулися до сесійної зали. *(„5-канал")*

Держава припинила охорону львівських об'єктів ЮНЕСКО

ЛЬВІВ. — Збереження світової спадщини ЮНЕСКО і надалі залишається винятково львівською проблемою. Вже третій рік поспіль місто не отримує жодних фондів на реставраційні роботи у центральній частині міста. Вже 13 років середмістя Львова є надбанням світової спадщини, але українська влада не надто переймається його збереженням. Фонди на реставраційні роботи пам'яток виділяють зазвичай з місцевого бюджету, а також різні міжнародні проєкти. І це попри те, що у Львові є 246 пам'яток національного значення. За останні два роки громада Львова вклала у збереження центральної частини (яка у списку ЮНЕСКО) понад 7 млн. грн. а держава – жодної копійки. „Держава зобов'язана фінансувати об'єкти ЮНЕСКО, а вже третій рік ми не отримуємо жодного фінансування. Поляки нам допомагають, з німцями маємо проєкти, а от наша влада ставиться до Львова як мачуха, а не мама", – зауважила 26 травня керівник управління з збереження історичної спадщини Львова Лілія Онищенко. До списку ЮНЕСКО невдовзі мають зарахувати ще чотири дерев'яні церкви на Львівщині. При цьому збереження дерев'яної сакральної архітектури є не менш актуальною проблемою для області. Цю тему 25 травня науковці, влада та громади спільно обговорили у Львові. У Львівській області лише за роки незалежности згоріли 84 дерев'яні церкви – XVII-XIX ст. Всього в області залишилося близько 500 дерев'яних храмів, і 300 дзвіниць. Львівська міська влада спільно з обласною державною адміністрацією опрацювали законопроєкт щодо збереження спадщини ЮНЕСКО, а також ініціюють створення Національної програми збереження дерев'яної сакральної архітектури. *(„Німецька хвиля")*

УККА закликає до справедливости

27 травня до „Свободи" надійшла заява Українського Конґресового Комітету Америки стосовно суду над Іваном Дем'янюком, яку вміщено нижче.

Як представницька організація, що налічує понад 1 млн. американців українського походження, ми рішуче засуджуємо звірства Голокосту та сумуємо з приводу вбивства мільйонів євреїв в Европі, які загинули в результаті жорстоких злочинів Гітлера проти людства.

Україні добре знайомі страждання, скоювані проти народу диктаторами. Геноцид в 1932-1933 роках від рук Сталіна і радянської влади призвів до загибелі 7-10 млн. українців. Ці події породжують сильне прагнення справедливости.

Однак, на забезпечення верховенства закону УККА засуджує використання судової системи Німеччини у політичновмотивованій справі проти Івана Дем'янюка. УККА піддає сумнівові тактику німецького суду, оскільки значна частина так званих доказів проти І. Дем'янюка сприймається як підробка від КҐБ.

У доповіді 1985 року Федеральне бюро розслідувань США зробило такий висновок: „Справедливість погано служить у переслідуванні американського громадянина на основі доказів, які не тільки зазвичай є неприпустимими в суді, але базуються на доказах і звинуваченнях, цілком ймовірно зфабрикованих КҐБ".

Крім того, не було нікого, хто міг би засвідчити конкретні діяння, вчинені 91-річним американцем українського походження, і не було ніяких доказів того, що І. Дем'янюк вчинив конкретний злочин.

Таким чином, якщо Німеччина вважає, що вона здійснювала судочинство і винесла вирок І. Дем'янюкові у справедливому судовому процесі, тоді Німеччина зобов'язана дослідити кожну складову колишнього нацистського апарату.

Крім того, в 1986 році позбавлений громадянства США І. Дем'янюк був депортований до Ізраїлю, де постав перед судом за військові злочини і був звинувачений у тому, що був горезвісним „Іваном Грозним", за що його засудили до смертної кари. Однак, Верховний суд Ізраїлю скасував цей вирок, вважаючи, що базувався на хибній ідентифікації.

Український Конґресовий Комітет Америки висловлює свою глибоку стурбованість з приводу вироку, виголошеного І. Дем'янюкові, і закликає вищу судову інстанцію Німеччини до поваги верховенства закону.

Підроблені докази не повинні мати місця в пошуках правди і справедливости. Правосуддя повинно перемогти, але не коштом чесности, порядности чи верховенства закону.

Слово правди Людмили Савченко

12 травня начальник відділу метеорологічних прогнозів Гідрометеоцентру України Людмила Савченко, розповідаючи в живому етері Українського радіо про погоду в наступні дні, відхилилася від службового тексту і сказала: „Мені здається, що такі чудові дні природа дарує нам як компенсацію за те безладдя, беззаконня і несправедливість, які діються в нашій країні. Не розумію, як можна не любити цей райський куточок на землі, цю країну, український народ, щоб так знущатися над ними. Ми єдиний український народ, і дай Боже, щоб нас ніколи і нікому не вдалося роз'єднати".

Генеральний директор Національної радіокомпанії України Тарас Аврахов (донедавна – прес-секретар Президента України) негайно заборонив прогнози погоди в живому етері. Тепер вони передаватимуться тільки в запису на плівці після попередньої контролі і редаґування в радіокомпанії. Л. Савченко заборонено виступати з прогнозами погоди.

Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко заявила на своїй інтернет-сторінці: „Найвищі компліменти Людмилі Савченко. Ми навіть не помітили, як знову стало героїзмом просто сказати правду".

18 травня народний депутат від фракції „Наша Україна-Народна Самооборона" Ірина Геращенко з трибуни Верховної Ради зажадала, щоб парлямент звернувся до керівників Українського радіо з проханням не переслідувати Л. Савченко за її виступ. Голова Верховної Ради Володимир Литвин погодився з цією вимогою і пообіцяв підготувати відповідне звернення.

23 травня британська газета „Файненшел Таймс" присвятила події в Києві редакційну статтю „Незручна правда", у якій зокрема сказано: „Говорити правду владі завжди було невдячною справою. Синоптики відомі багатьма речами, і точність до них не належить. Тому коли вони виявляються єдиними людьми, які розповідають про реальне становище в державі, це не віщує нічого доброго. Однак, схоже саме до цього прийшла Україна".

Висловився також коментатор Бі-Бі-Сі Сергій Воропаєв: „Виступ Людмили Савченко в прямому етері українського радіо дав нові підстави замислитися над тим, а чи дійсно Україна прямує до Европи. При цьому, не лише з точки зору поведінки влади, але й з точки зору звичайної солідарности, без якої сучасна Европа неможлива. Не думаю, що рішення на кшталт усунення від етеру за в цілому невтральні слова, що передають думки багатьох українців, сприяють українській євроінтеґрації. Адже шлях до Европи – це, передусім, шлях до европейських цінностей. І одна з наріжних цінностей – свобода слова.

Що також здивувало – мовчання журналістських організацій з приводу цього кричущого, як на мене, прояву цензури. Звичайно, Л. Савченко не є журналістом, але ж керівництво Національної радіокомпанії має пряме відношення до журналістського середовища. Схвалене ним рішення не може пояснюватися бажанням дотримуватися професійних стандартів – скільки

(Закінчення на стор. 19)

УКУ отримав обіцянку Д. Фірташа про княжий дар для нового кампусу

ЧИКАҐО. – Згідно із нещодавньою заявою, український підприємець Дмитро Фірташ зобов'язався фінансово підтримати будівництво нового студентського містечка Українського Католицького Університету (УКУ), що має постати коло Стрийського парку у Львові.

Детальна інформація про рівень його підтримки не була оприлюднена, і Д. Фірташ не був присутній на події, але о. д-р Борис Ґудзяк, ректор УКУ, повідомив, що обіцяний даток Д. Фірташа є визначним, а повне оголошення цього дару відбудеться восени разом з іншими добродійними пожертвами та зобов'язаннями, які склали меценати з України, Західньої Европи та Північної Америки.

Заява прозвучала 17 травня в Українському Інституті в Лондоні під час семінару „Українiстика у світі: вчора, сьогодні і завтра", доповідачами на якому були о. д-р Б. Ґудзяк і д-р Рорі Фінін, директор програми українознавства Кембриджського університету. Семінар відбувся в рамках заходів, пов'язаних із щорічним Українським інвестиційним самітом ім. Адама Сміта, який є однією з найбільших міжнародних конференцій про інвестиції в Україну.

Д-р Р. Фінін представив завдання нової Кембриджської програми, що полягають у налагодженні тісних взаємин з українськими науково-освітніми установами в Україні та світі, і зокрема з УКУ, а о. д-р Б. Ґудзяк говорив про важливий вплив міжнародної українiстики на освіту та науку в незалежній Україні, особливо на розвиток нових підходів і методів дослідження та збагачення університетського досвіду загалом.

На присутніх особливе враження справила презентація майбутньої університетської резиденції УКУ. Житловий будинок включатиме не лише кімнати для 220 студентів, вісім помешкань для викладачів і наставників, невеликий Інститут вищих студій, але також приміщення для проживання фізично і розумово неповносправних осіб, які будуть постійними членами університетської спільноти.

Д. Фірташ, власник міжнародної групи компаній „Group DF" (The Firtash Group of Companies) і співголова Ради вітчизняних та чужоземних інвесторів при Міністерстві освіти і науки України, зробив визначні пожертви, щоб заснувати у 2008 році Центр українських студій у Кембріджі з метою поширення і поглиблення науки про Україну у Великобританії та за кордоном. Його фінансова обіцянка для УКУ свідчить про намір підтримати освіту в Україні.

Під час минулорічних добродійних бенкетів на користь УКУ в США та Україні о. Б. Ґудзяк обговорював з присутніми питання фінансової допомоги від українських мільярдерів. УКУ отримав пораду від провідників Української Греко-Католицької Церкви, Сенату (Ради директорів) УКУ, представників львівських урядових та підприємницьких кіл, а також міжнародних доброчинців, щоб виробити процедуру прийняття великих дарів.

„УКУ від моменту свого відродження у Львові наполегливо працював, щоб здобути підтримку меценатів. Ми покладаємося на наш досвід співпраці з великими жертводавцями, що є вже багатолітньою практикою провідних університетів Північної Америки і Европи. Ми надзвичайно вдячні нашим добродіям з усього світу," – наголосив ректор УКУ о. д-р Б. Ґудзяк. УКУ зараз збирає фонди на будівництво універси-

(Закінчення на стор. 19)

Україна скасовує...

(Закінчення зі стор. 1)

На думку президента Американсько-Української ділової ради Морґана Віліямса, який називав українські квоти на зерно „великим зерновим грабунком", експортне мито буде меншим злом, ніж квоти. „Щоправда, уряд має намір запровадити податок на експорт. Тобто це водночас і добрі, і погані новини. Зрештою, платити доведеться українським фармерам. Продати зерно не буде тяжко, але коли додати податки, то це збільшить вартість зерна. Світові ціни не підвищаться через ці податки, але українські фармери отримуватимуть менше грошей за своє зерно", – підкреслив М. Віліямс.

Продавці зерна сподіваються, що в період між скасуванням квот і запровадженням мита утвориться кількатижневе „вікно", яке дозволить без експортних обмежень продати зерно, котре тепер зберігається на складах. За підрахунками спеціялістів, „перехідні залишки" в Україні становлять 6 млн. тонн зерна.

„Ці колосальні залишки лежать в зерносховищах, елеватори неможливо підготувати до прийняття нового врожаю", – сказав голова Української зернової асоціяції Володимир Клименко. За умови відсутности обмежень на експорт Україна могла б цього року виставити на світові ринки щонайменше 20 млн. тонн зерна. Це було б значним вкладом у подолання світової продовольчої кризи.

Нині Україна посідає четверте місце у світі за експортом кукурудзи і п'яте – за продажем пшениці.Уряд плянує протягом п'яти років подвоїти виробництво зерна. Проте мета може бути досягнута лише за умови, коли український ринок зерна працюватиме за прийнятими в усьому світі правилами. Нещодавно Кабінет міністрів України підписав угоду з Чикаґською товарною біржею, однією з найбільших у світі. „Це ще один крок до цивілізованого ринку зерна", – прокоментував угоду міністер аґрарної політики та продовольства України М. Присяжнюк.

Самі аґрарії утримуються від оптимістичних прогнозів, оскільки уряд може знову запровадити тимчасові обмеження на експорт зерна, щоб стримати ціни на борошно і хліб на внутрішньому ринку. Отож інвестори знову обиратимуть між можливістю заробити на торгівлі українським зерном і ризиком втратити гроші.

(За повідомленнями засобів масової інформації)

АМЕРИКА І СВІТ

У США відзначили День Пам'яті

ВАШІНҐТОН. — Через день після відвідин зруйнованого гураґаном американського міста Джоплін, Мізурі, 30 травня, з нагоди Дня Пам'яті, Президент Барак Обама і його дружина Мішел вшанували пам'ять загиблих у війнах американців. Президент прибув на Арлінґтонське національне кладовище, де поклав вінок до могили Невідомого вояка. Відтак він, разом з секретарем Департаменту оборони Робертом Ґейтсом та головою Об'єднаного комітету начальників штабів збройних сил США Майком Маленом, узяв участь в церемонії на честь американських військовослужбовців, які віддали життя за свою країну. Цього ж дня урочисті церемонії та паради відбувалися по всій країні. День Пам'яті також відзначили в Афганістані, де базовані там американські вояки хвилиною мовчання вшанували своїх понад 1,400 побратимів, які загинули в боях в Афганістані від 2001 року. *(„Голос Америки")*

Г. Клінтон несподівано приїхала в Пакистан

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — Державний секретар США Гіларі Клінтон 27 травня неочікувано приїхала до Пакистану для зменшення напружености у взаєминах між Вашінґтоном і Ісламабадом. Це перша візита представників США такого високого рівня до Пакистану після вбивства провідника „Аль-Каїди" Осами бен Ладена 2 травня. Напад американського збройного загону на схованку О. бен Ладена викликав протести з боку Ісламабаду. 27 травня США оголосили про те, що вони виведуть свої війська з Пакистану на вимогу Ісламабаду. Відповідно, аналітики пов'язують візиту Г. Клінтон і з цією подією. Пентаґон повідомив, що пакистанський уряд просить зменшити присутність американських військових у країні. Взаємини між США і Пакистаном нині дуже нестабільні. У Вашінґтоні не приховують своїх підозри, що у Пакистані могли знати місце, де переховувався О. бен Ладен. Під час своєї візити Г. Клінтон зустрілася з Президентом Пакистану Азіфом Алі Сардарі, командувачем армії генералом Ашфаком Кавані і керівником пакистанської розвідки Ахмедом Шуя Паша. Г. Клінтон та її команда вимагали від Пакистану посилити співпрацю у боротьбі з „Аль-Каїдою" і бойовиками „Талібану". Деякі аналітики у Вашінґтоні вважають, що пакистанська розвідка тісно співпрацює з екстремістськими групами. Тим часом американські мас-медіа повідомляють, що Пакистан дозволить Центральному розвідувальному управлінні (ЦРУ) США перевірити схованку О. бен Ладена в Аботабаді. (*Бі-Бі-Сі)*

Ратка Младіча заарештували у Сербії

БЄЛГРАД, Сербія. — Президент Сербії Боріс Тадіч підтвердив, що поліція 26 травня, після 15-річних пошуків, заарештувала Ратка Младіча, якого звинувачують у воєнних злочинах проти людства. Б. Тадіч сказав, що, заарештувавши Р. Младіча, Сербія перегорнула сторінку історії, наблизившись до замирення, і відкрила двері до членства в Европейський союз (ЕС). Генерал Р. Младіч переховувався з 1995 року, коли його звинуватили у злочинах під час війни у Боснії, включно з геноцидом 7,500 мусульман у Сребрениці. Р. Младіча звинувачують у тому, що він віддав наказ про вбивство. Президент Сербії лише сказав, що Р. Младіча заарештовано на території Сербії, і що подробиці буде оприлюднено після того, як буде завершено розслідування. Представники Европейської комісії у Брюселі запевнили, що арешт Р. Младіча сприятиме просуванню Сербії на шляху до членства в ЕС. Сербія подала заяву на вступ до ЕС 2009 року. Арешт Р. Младіча збігся з запланованою до Бєлграду візитою міністра ЕС з закордонних справ Кетрін Аштон, яка назвала арешт позитивною подією для ЕС і похвалила сербську владу. Білий Дім заявив, що арешт показує, що справедливість врешті перемогла. Керівник НАТО Андерс Фоґ Расмусен привітав арешт, сказавши, що це можливість встановити правосуддя. Сабагета Фейзіч, представниця організації „Матері Сребрениці", яка об'єднує жінок, чиї сини й чоловіки загинули понад 15 років тому, сказала, що арешт стався надто пізно, і висловила сумніви щодо справедливого суду над Р. Младічом. Влада Сербії 31 травня видала Р. Младіча Міжнародному трибуналові щодо колишньої Югославії. У день екстрадиції прихильники Р. Младіча протестували, називаючи його героєм. Колишнього командувача боснійських сербів посадили на літак до Гааґи відразу по тому, як суд у Бєлграді відхилив його апеляцію проти рішення передати Р. Младіча Міжнародному трибуналові. Міністер юстиції Сербії оголосила на прес-конференції, що підписала наказ про екстрадицію Р. Младіча і що він постане перед гаазьким трибуналом. *(Бі-Бі-Сі)*

НАТО на три місяці продовжило операцію в Лівії

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Північноатлантичний альянс буде проводити акцію проти сил Муамара Кадафі як мінімум до кінця вересня, заявив 1 червня голова НАТО Андерс Фоґ Расмусен. Рішення про продовження акції було прийнято в ході зустрічі послів країн-членів НАТО, що відкрилася в середу, 1 червня, в Брюселі. Здійснюваний в даний час НАТО в Лівії плян ведення бойових дій формально розрахований на термін до 27 червня. Напередодні офіційний Тріполі заявив, що в результаті бомбардувань авіації НАТО з середини березня в Лівії загинули 718 мирних громадян. Раніше, 11 травня, командування альянсу оголосило, що коаліція приступила до виконання другої фази військової акції в Лівії, в ході якої головною метою союзників стануть командні пункти сил М. Кадафі. Нагадаємо, в середині лютого в Лівії почалися масові демонстрації з вимогою відходу від влади М. Кадафі, який керує країною понад 40 років. Ці протести невдовзі переросли у громадянську війну між урядовими силами і повстанцями. Лівійський провідник неодноразово заявляв, що виступи організувала „Аль-Каїда", і він не має наміру резиґнувати. 19 березня коаліція п'яти західних країн, після відповідної резолюції ООН, почала завдавати ракетних ударів по території Лівії. 31 березня керівництво акцією в Лівії перейшло до представників командування НАТО. Метою акції Північноатлантичного альянсу, що отримала назву „Об'єднаний захисник", є забезпечення ембарґо на постачання зброї, вільної від летів зони і заходів щодо захисту цивільного населення. *(„День")*

Діяспора просить Европу засудити Д. Медведєва

ТОРОНТО, Канада. — Світовий Конґрес Українців (СКУ) закликає европейську спільноту засудити намагання Росії перешкодити інтеґрації України до Европейського союзу (ЕС). 27 травня СКУ надіслав лист до европейської спільноти, де привернув увагу до недавньої заяви Президента Росії Дмитра Медведєва про те, що Україна мусить зробити вибір, чи вона хоче мати тісні зв'язки з Росією, чи хоче стати членом ЕС. СКУ також закликає европейську спільноту офіційно заявити про свій протест щодо заяви Д. Медведєва, яка має провокативний характер, повідомляє прес-служба Конґресу. Також СКУ просить підтвердити зобов'язання ЕС працювати з Україною у напрямі її членства та активно поширювати інформацію про користь від вступу України до ЕС серед українського населення. *(„Українська правда")*

„Ендевор" повернувся на Землю

КЕЙП-КАНЕВЕРАЛ, Фльорида. — Шатл „Ендевор" 1 червня повернувся на Землю. Це був останній лет американського корабля за його 19-річну історію. Загалом він здійснив 25 місій у космос. Два останні тижні човник був на Міжнародній космічній станції (МКС). Туди він привіз вантажі. Після приземлення у Фльориді шатл перевезуть у Каліфорнійський науковий центр у Лос-Анджелесі. Останнім човником, який вирушить на МКС, стане „Атлантіс". Лет заплановано на 8 липня. *(„5-канал")*

У Грузії позбуваються радянської символіки

ТБІЛІСІ, Грузія. — 31 травня, парлямент Грузії ухвалив закон, що про створення спеціяльної комісії під керівництвом Міністерства внутрішніх справ країни, яка вивчатиме наявність радянської символіки у топографічних назвах і в архітектурних спорудах, і прийматиме рішення про їхню заміну і демонтаж. Зміни можуть торкнутися назв вулиць, парків тощо, які містять у своїй назві елементи радянської або нацистської ідеології. Закон також забороняє колишнім співробітникам КҐБ або партійним керівникам займати високопоставлені посади у керівництві Грузії. „Наш народ чекав ухвалення цього закону 20 років, і я пишаюся, що цей парлямент приймає його", – сказав на засіданні парляменту ініціятор закону, депутат Гія Тортладзе. Багато радянських пам'ятників у Грузії було вже демонтовано, а вулиці і обласні центри змінили назви після розпаду Радянського Союзу. Торік грузинські власті демонтували статую Йосифа Сталіна, що стояла в центрі його рідного міста Ґорі понад 50 років, пообіцявши поставити на цьому місці пам'ятник жертвам російської аґресії і сталінських репресій. За кілька місяців до цього у другому найбільшому місті країни Кутаїсі був демонтований меморіял на честь перемоги у „великій вітчизняній" війні. *(„Кореспондент")*

„Amnesty International" святкує 50-річчя

ЛОНДОН. — Міжнародна правозахисна організація „Amnesty International" святкує 50-річний ювілей, на честь якого в Лондоні її співробітники 28 травня підняли символічний „тост за свободу". Акція відбулася на Трафальґарській площі, де 1961 року почалася історія руху. Основна робота „Міжнародної амнестії" полягає в підготуванні доповідей з таких напрямів, як права жінок, дітей, біженців і в'язнів сумління, заборона тортур, захист людської гідности. Основну частину коштів „Amnesty International" отримує за рахунок членських внесків і добровільних пожертвувань. Згадана правозахисна організація була заснована англійським адвокатом 28 травня 1961 року в Лондоні. *(„Укрінформ")*

Паніка серед покупців після обвалу білоруського рубля

МІНСК, Білорусь. — Охоплені панікою білоруські покупці почали скуповувати споживчі і рідкісні харчові товари після того, як різка девальвація рубля не змогла припинити зниження курсу національної валюти. Економічна криза спонукала багато білорусів закуповувати чужоземну валюту, переважно американські доляри і евро, щоб захистити себе від наслідків зниження курсу рубля. 25 травня Президент Олександер Лукашенко несподівано повідомив, що він, можливо, звільнить сотні політичних в'язнів, які позбавлені волі з часу вуличних протестів, що відбулися після переобрання його п'ять місяців тому на черговий президентський термін. Це вважається ознакою, що О. Лукашенко може намагатися звільнити в'язнів за фінансову допомогу від західних країн. *(„Голос Америки")*

Китай призупинив виконання смертних вироків

ПЕКІН. — Верховний суд Китаю 25 травня постановив призупинити виконання смертних вироків на два роки. Винятком вважатимуться лише ті випадки, що потребують „негайної страти", постановив суд. Однак, суд не зазначає, у яких випадках має застосовуватися терміновість. Злочинців, які за китайськими законами досі заслуговували б на смертну кару, засуджуватимуть до довічного ув'язнення. Зазвичай китайська влада не повідомляє про кількість страчених, як це роблять інші країни. Але вважається, що в цій країні страчують найбільше людей. *(Бі-Бі-Сі)*

НА ТЕМИ ДНЯ

Наймолодший народний депутат: я вірю в молодь України

Леся Оробець – наймолодший народний депутат України, обрана у 2007 році на позачергових виборах від бльоку „Наша Україна-Народна самооборона", голова підкомітету з питань базової освіти профільного парляментського комітету, автор 14 законопроєктів, чотири з яких вступили в дію. Зараз лобіює проґресивну версію законопроєкту про вищу освіту.

Нижче вміщуємо її відповіді на запитання американського юриста, президента Києво-Могилянської Фундації Америки, керівника проєкту „Електронна бібліотека України", члена Виконавчого комітету Чикаго з міжнародних зв'язків Марти Фаріон.

Леся Оробець

– З України постійно йдуть тривожні новини. Засоби масової інформації рясніють повідомленнями про безконечні проблеми: свобода преси утискається, економіка все глибше грузне в тіні, доступ до освіти стає непрозорим, опозицію вибірково арештовують. Але невже немає кольорових фарб на цьому чорно-білому тлі? Чи є сила в Україні, здатна протидіяти безупинному потокові політичних проблем?

– Звичайно є. Нинішня влада не може нічого вдіяти з тим фактом, що українці вже мають досвід народовладдя часів Помаранчевої революції. Вони, може, дещо розчарувались у конкретних політиках, але загнати себе до тоталітарного минулого не дадуть.

Упродовж останнього року українцям вдалося відновити здатність суттєво відповідати на зневагу до їхніх інтересів і прав з боку влади. Студентські акції проти деґрадації освіти, боротьба підприємців за розумний податковий кодекс, участь журналістів у таких кампаніях, як „Без цензури" та „Наші гроші" – це та сила, яка змушує змінюватися не лише владу, але й політиків у цілому.

Насправді, вистачає і поганих, і добрих новин. Просто ми ще не навчилися виставляти „на показ" успішні справи, проєкти і результати. До прикладу, такі речі, як прийняття в першому читанні нової редакції закону про благодійну діяльність, який розширює інструментарій благодійництва, зокрема у сфері підтримки освіти та науки. Або 15 тис. врятованих життів щороку, завдяки прийняттю цілої низки антитютюнових законів. Або прийняття закону про доступ до публічної інформації, який зобов'язує чиновника в п'ятиденний термін надати вичерпну відповідь на запит громадянина. Або бльокування вбивчого для освітньої сфери проєкту закону про вищу освіту. Такі новини, на жаль, усе ще залишаються поза загальними інформаційним потоком. Але вони є – і це надає наснаги.

– Чи можете Ви назвати три найбільш позитивні події в Україні 2010-2011 років, котрі принесли важливі зміни в суспільстві?

– Серед найбільш помітних суспільних подій – листопадова акція протесту підприємців проти проєкту нового Податкового кодексу, який мав ліквідувати систему спрощеного оподаткування малого бізнесу в Україні. Вона пробудила націю від річного летаргічного сну і довела, що самоорганізація громади здатна завершитися перемогою. Президент країни змушений був ветувати контроверсійний проєкт і повернути його до Верховної Ради для доопрацювання. У підсумку країна отримала прийнятний для підприємців і громади нормативний акт.

Не менш об'єднувальним виявився і рух проти призначення Дмитра Табачника міністром освіти, його українофобських заяв і вбивчих для галузі ініціятив. Табачник намагався змінити умови вступу до вищих навчальних закладів, що нівелювало б незалежне оцінювання і повертало корупцію до вищих навчальних закладів. Президентові довелося знову рахуватися зі студентами і змусити Табачника скасувати платні послуги для бюджетників, які позбавляли незаможних студентів доступу до вищої освіти.

Влада не може не рахуватися сьогодні зі зниженням власного рейтинґу, на яке вказують навіть дуже льояльні до неї соціологічні аґенції. Особливо на сході і півдні країни, де вона мала традиційно міцні позиції. Люди починають розуміти і бачити головне.

– Ви не раз публічно заявляли, що освіта в Україні фінансується за залишковим принципом. Однак, виявляється, що фінансування відбувається ще й відверто непрозоро. Ви писали, що на Ваш депутатський запит про державний розподіл бюджетних місць серед вищих навчальних закладів України офіційну відповідь Міністерство освіти прислало через дев'ять місяців замість 10 днів. Чи задовольнила Вас відповідь?

– Попередня аналіза отриманих даних вказує про те, що Табачник не випадково ховав їх від мене впродовж дев'яти місяців. Для глибшого і детальнішого дослідження я передала отриману цифрову інформацію одному з найбільш неупереджених і компетентних експертів у цій сфері – деканові юридичного факультету Києво-Могилянської академії Андрієві Мелешевичеві. Він першим порушив це питання у медіа, звинувативши Табачника у зловживанні владою і провокуванні міжреґі-

(Закінчення на стор. 11)

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Президент Б. Обама віддає перевагу Росії перед Україною

Тарас Кузьо

Незалежна Україна мала справу з чотирма президентами США. Залежно від того, яку політику вони вели щодо України, їх можна розділити на дві групи. Найбільш проукраїнськими були демократ Бил Клінтон і республіканець Джордж Буш-молодший, найменш зацікавленими в Україні та натомість прихильними до Росії – Джордж Буш-старший і Барак Обама.

Відповідно, українські політики мають зрозуміти, що в США немає „проукраїнської" чи „антиукраїнської" партії, оскільки політика кожного президента дуже сильно залежить від його особистости та від геополітичної ситуації. Тому, як бачимо, демократи і республіканці були як проукраїнськими, так і проросійськими.Така тенденція була і під час холодної війни.

Президент Річард Ніксон підтримував політику розрядки у взаєминах з СРСР, а Дж. Буш-старший співпрацював з радянським провідником Михайлом Ґорбачовим – обидва були республіканцями. Водночас найбільшу підтримку Україна отримувала від демократа Джимі Картера та республіканця Рональда Рейґана. Обоє вели стосунки з СРСР з ідеологічних позицій і тому звертали особливу увагу на питання прав людини, демократії, національних прав і озброєнь.

У 1984 році Президент Р. Рейґан заснував Національний фонд на підтримку демократії. Проведені тоді соціологічні опитування засвідчили, що розуміння необхідности поширювати демократію було більшим серед виборців республіканців (а не демократів). Це можна пояснити тим, що республіканці мають більш „націоналістичні" погляди і розуміють під просуванням демократії поширення американських політичних і економічних цінностей по всьому світу.

Президенти Б. Клінтон та Дж. Буш-молодший, подібно до Дж. Картера та Р. Рейґана, проводили політику з ідеологічних позицій. Їхньою метою було розширення НАТО шляхом приєднання до нього посткомуністичних европейських країн, які вони асоціювали з поширенням демократії з Заходу на Схід. Усі посткомуністичні держави, що приєдналися до НАТО, використали це як крок на шляху до вступу в Европейський союз.

Президент Дж. Буш-молодший був ідеологічним прихильником ідеї поширення демократії, в той час, як Б. Обама таким не є. Зрозуміло, Москва сприйняла цю зміну зовнішньополітичних пріоритетів США дуже схвально.

Віктор Ющенко втратив найкращу за всі 20 років незалежности України нагоду скористатися прихильним ставленням адміністрації Дж. Буша-молодшого для забезпечення інтеґрації України в трансатлантичні структури. У квітні 2005 року я був свідком того, як В. Ющенко виступав перед обома палатами Конґресу під час своєї візити до Вашінґтону. Усі присутні тоді слухали його з зачаруванням.

Нинішня проросійська політика адміністрації Президента Б. Обами стосовно країн Евразії дуже нагадує політику колишнього Президента Дж. Буша-старшого на початку 1990-их років. У липні 1991 року той мав нещастя виголосити промову, названу потім „курча по-київськи", перед Верховною Радою Української РСР. Однак, зрозуміло, тодішня геополітична ситуація дуже відрізнялася від сучасної.

Політика „перезавантаження" стосунків з Росією адміністрації Б. Обами затьмарила стосунки США з усіма неросійськими евразійськими країнами, в тому числі з Україною і навіть з тими країнами, які ввели великі програми реформ, як, напрклад, Грузія. Це грає на руку Росії, адже Б. Обама, на відміну від свого попередника, не зацікавлений у розширенні НАТО чи поширенні демократії. Тому Україна неважлива для його адміністрації. Команда Президента України Віктора Януковича та українські експерти не можуть зрозуміти, що Вашінґтон має значно пріоритетніші завдання (Афганістан, Ірак, Лібія, Сирія тощо).

Політика В. Януковича, у свою чергу, сприяла посиленню проросійської орієнтації адміністрації Б. Обами, роблячи Україну менш геополітично важливою для Вашінґтону. В. Янукович – перший український Президент, який не підтримує вступу України до НАТО.

Для справедливости слід зауважити, що відсутність зацікавлення адміністрації Б. Обами до України частково спричинена втомою від України, яка виникла в 2008-2009 роках з вини тодішнього Президента В. Ющенка. Це призвело до того, що під час виборів 2010 року США поставилися невтрально до обох кандидатів – В. Януковича і Юлії Тимошенко.

Посольство США в Києві дуже довго видавало бажане за дійсне у своєму ставленні до В. Януковича. Нагадаю, що він до сих пір не визнав своєї причетности до виборчих фальсифікацій 2004 року і все ще вірить, що того року його у першій турі було обрано президентом справедливо, однак, він не зміг обійняти цю посаду нібито внаслідок змови ЦРУ та тодішнього глави держави Леоніда Кучми. США варто уважніше придивитися до кар'єри В. Януковича: протягом свого перебування на високих посадах він керував чотирма нечесними виборчими кампаніями – двічі як губернатор Донецької области (1999 і 2002), одного разу як прем'єр-міністер (2004) і одного разу як президент (2010). Вільні вибори та В. Янукович так само сумісні, як хрін і мед.

Проросійська політика адміністрації Б. Обами, однак, не означає, що Вашінґтон фундаментально змінив своє ставлення до України. Зрештою, США були –

(Закінчення на стор. 11)

Тарас Кузьо – старший науковий співробітник катедри українських студій Торонтського університету, редактор видання „Ukraine Analyst".

Земля, вічний біль України...

Протягом усього квітня у Верховній Раді тривала дискусія на тему: що робити з мораторієм (він діє до 1 січня 2012 року) на вільний продаж землі в Україні – скасовувати його чи продовжувати? Обговорення закінчилося, вже вкотре, нічим. В чому ж річ? Невже питання землі – це справді якийсь містичний і тому нерозв'язний фатум, ще з часів Ольги Кобилянської і Василя Стефаника? За царів земля належала поміщикам, за совєтів – колгоспам, що ж тепер, в незалежній Українській державі, заважає дозволити народові користуватися нею на власний розсуд?

Проблема в тім, що незалежна Українська держава фактично дуже залежна – від олігархів. Це не просто надбагаті люди, це – влада країни. Захопивши крісла в парляменті і в уряді, вони не потребують скасування мораторію, бо, зловживаючи так званим адміністративним ресурсом, й без закону мають вільний доступ до землі і до спекулювання нею. Діє простий спосіб збагачення: ділянку, на якій вчора щось сіяли чи садили, спритні урядовці переводять в категорію площ під забудову великих житлових будинків, зокрема поблизу великих міст.

Але це не означає, що скасування мораторію і запровадження вільного ринку землі автоматично принесе користь селянам, дрібним фармерським господарствам. Ні, цим скористуються знов таки олігархи – котрі ще не мають доступу до землі. Тобто, іде змагання – хто кого перехитрить, купивши за безцінь і перепродавши втридорога землю зовнішнім, позаукраїнським інвесторам.

Справедливе вирішення проблеми неможливе без добре продуманої, проґресивної і прозоро впроваджуваної земельної реформи, без чіткої законодавчої бази. Наприкінці квітня, підсумовуючи згадану дискусію, Президент Віктор Янукович запевнив, що таку реформу буде здійснено до кінця 2012 року. При цьому він пообіцяв рівні умови доступу до ринку землі для українських і для закордонних сільськогосподарських виробників.

Та чого варті словесні президентські запевнення, коли, по-перше, в Україні тільки олігархи мають великі гроші, а по-друге, прийняті владою закони самою владою систематично і безкарно порушуються?

Тим часом метою земельної реформи має стати створення найкращих умов для розвитку ефективного аґрарного сектора народного господарства України. На сьогоднішній день всі сільськогосподарські угіддя в Україні поділені на паї між 7 млн. селян. Далеко не всі фармерські господарства, не маючи підтримки від держави, стають міцно на ноги. Багато хто хотів би продати свою землю, але обґрунтовані ціни на ріллю прийдуть тільки після земельної реформи. Але й тоді ці ціни, в умовах тотальної корупції в Україні, залишаться порожньою формальністю, яку олігархи легко оминатимуть.

Провідник опозиції в Україні, голова партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко, коментуючи підсумки земельної дискусії, закликала збирати підписи для проведення всеукраїнського референдуму щодо мораторію і земельної проблеми в цілому. „Ми переконані, що приватизація сільськогосподарської землі є тією великою аферою, яка позбавить Україну значної частини її території", – сказала Ю. Тимошенко. Можливо, то тільки типова опозиційна риторика, але також можливо, що це – небезпідставне застереження для українського суспільства.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЧЕРВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Наша мандрівка по пустелі ще не скінчилася..."

На початку червня 1926 року всеукраїнська політична думка збагатилася працею Дмитра Донцова „Націоналізм" – вповні закономірною, як на ті драматичні часи після поразки української національної революції 1917-1921 років і перед новим московським кривавим варварством в Україні 1929-1937 років.

Водночас книжка виявилася неочікуваною і дещо незручною для пересічного українського сприймання, бо ж добре відомо, що для нашої національної психології жанр застороги ніколи не був популярним. У боротьбі за волю завжди гинули найсміливіші, а ті, що залишалися, все більше зіщулювалися, втягали голови в плечі і прагнули „святого спокою". Можливо, одним з поштовхів до написання „Націоналізму" якраз і послугувала ця убивча сатира Юрія Липи:

„...Виведу націю я на роздоріже,
Попхинькаю над нею,
Пограю на лірі –
Може, подивуються
такій гарній вірі
Інші народи з моцею своєю.
Скажуть – то уштива дитина,
хороша,
Співає пісеньки, не бунтує,
Не стремить,
щоб щось злого зробити.
Випадає похвалити ці діти
І державність дати...".

„Така філософія, – Д. Донцов називає її „українським провансальством", – не могла дати тим поколінням, що виховувалися під її впливом, віри в свою справу, ні розмаху, ні патосу. Вона мусила привести до духовного роздвоєння, розламу, знесилля, зневіри і сумнівів". Тут автор мав на увазі більшість, масу, але він бачив в поневоленій нації й іншу якість – „ініціятивну меншість", „луччих людей", здатних змінити несприятливий розвиток обставин:

„Природа винагороджує лише в пропорції до зусиль і заслуг – для її мети. В суспільнім житті обов'язує та сама засада, і ні одна нація не дістане в дарунок жнив від „справедливої" природи, коли вона не сіяла. Ні одна не дістане незалежности, коли не хоче і не може її осягнути, коли не має почуття і сили здорових рас, що хочуть панувати над людьми, землею, повітрям і морями, служити собі і людському поступові".

Затаврувавши українське провансальство і обґрунтувавши потребу „чинного", тобто дієвого націоналізму, Д. Донцов у „Націоналізмі" окреслює творчий, будуючий сенс української ідеї:

„Наша мандрівка по пустелі ще не скінчилася, тому що були в нас тисячі воль замість однієї, і сотки туманних, замість однієї, яскравої думки, що лучила б усіх в одну цілісніть. Бо що є нація, коли не скупчення мільйонів воль довкола образу спільного ідеалу? Ідеалу панування певної етнічної групи над територією, яку вона одержала в спадщині по батьках і яку хоче залишити своїм дітям".

Ледве чи хтось у більшій мірі, ніж Д. Донцов, спромігся пробудити волю до боротьби у міжвоєнній Галичині, зокрема й особливо – в молодіжному середовищі. Знамените „вісниківство", що прорвало греблю успадкованого від австроугорської доби угодовства і льояльности до окупантів, пов'язане найбільше з діяльністю у львівському „Літературно-науковому вістникові", відтак у „Вістникові", Д. Донцова. Чітку характеристику цього явища залишив нам Юрій Шевельов:

„...Вісниківство руба поставило питання про потребу організації. Не стихія, казало воно, а залізна організація, диспиплінована і цілеспрямована... Вісниківство руба поставило питання ворожости України і Росії. Воно показало нам, що в теперішніх обставинах між цими двома країнами неможливий жадний компроміс... воно, власне, вперше з абсолютною чіткістю провело кордон – політичний, культурний і психологічний – між українством, з одного боку, росіянством і малоросійством, з другого. Вісниківство остаточно викрило і розвінчало безґрунтовність всяких автономій, федерацій тощо... Вісниківство проблему української державности з царини мрій перевело в площину практичної діяльности – це його велика заслуга... Але, може, найбільшою заслугою і практичним здобутком вісниківства була диференціяція і розмежування українського суспільства, а надто його інтелектуалів. Аморфності, розпливчастості українського суспільства з-перед 1917 року вісниківство протиставило програму своєї ідеології, до безжальности чітку... Невиразна драглиста маса стягалася до полюсів, кристалізувалася, оформлялася, набувала певних, окреслених контурів. Кожен мусів усвідомити собі, куди він належить і чого хоче. Виділялися і визначалися люди, і ці люди бралися до координованої дії. Український світ розколювався на так і ні. Відроджувалася героїка і подвиг...".

А після війни, після наступної поразки українських національно-визвольних змагань знову все повторилося, і знову знайшлися охочі оголошувати „Націоналізм" Д. Донцова та й інші його книжки „незручними", „контроверсійними", „застарілими", „ненауковими".

Тому згадаймо з вдячністю колишнього редактора „Свободи" Михайла Сосновського, який своєю фундаментальною монографією „Дмитро Донцов. Політичний портрет" увів націоналістичну спадщину знаменитого публіциста в загальнонауковий обіг, не послуговуючись при цьому ні екзальтованими знаками оклику, ні розпачливими трьома крапочками, обминаючи як славословлення, так і огуду, котрі супроводжували невпинну і непримиренну будительську діяльність Д. Донцова протягом усього його життя.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В пам'ять жертв депортації Холмщини

З великим духовним піднесенням я їхала торік в Україну на освячення пам'ятника жертвам Холмщини і, приїхавши, з подивом дивилася на височезну чудову споруду, закінчену хрестом, під яким був тризуб, а внизу – герб Холмщини. Цей пам'ятник видно здалека, бо стоїть він на горбку, а води Бугу розносять по всій Холмській землі відгомін молитов, тужливого співу та вислови незламних надій, що Холмська земля повернеться до Української держави.

Пам'ятник „Жертвам терору і депортації українців Холмщини в 1938-1947 років" побудований за допомогою Львівської обласної ради, Сокальської районної адміністрації, Львівського товариства депортованих „Холмщина" та жертводавців з Канади та США.

Освячення пам'ятника відбулося 22 серпня 2010 року за участи Української Православної Церкви Київського патріярхату, Автокефальної і Греко-Католицької Церков.

Перед початком заспівали гимн України та гимн Холмщини: „Ми, холмщаки, ми молоді, ми краю рідного сини". Молодь та діти принесли вінки та квіти від осередків товариства „Холмщина".

Головний інженер з будови пам'ятника доцент Володимир Бойчук виголосив промову про історичне минуле Холмської землі, про тоталітарну систему Польщі та геноцид українського народу у цьому реґіоні.

Відбулася мистецька частина – концерт хорів з Сокаля та Луцька. Потім усі перейшли на зелений великий луг, оточений старими дубами, вербами та верболозами над рікою Буг, що залишилася по стороні Української держави. Молоді військові кадети приготували для всіх козацьку кулешу, квашені огірки та вино.

Саме на цьому клаптику землі над рікою Буг, яка не потрапила під польське урядування, стоїть високий пам'ятник, як символ історичної правди, пошани жертвам і любови до своєї землі. Пам'ятник нагадує про історію Холмської землі, де над річкою Гучвою стояла столиця Велинь, яку вважають початковим центром об'єднання західних племен. Над берегом рік, біля Тишівців – родинного містечка мого тата – збереглися дотепер оборонні вали Червеня – столиці Червенської Русі, яка простягалася між Віслою, Бугом і Дністром.

Пам'ятник стоїть на кордоні Волинської, Львівської і Холмської областей, які творили Волинсько-Галицьке князівство в 1199-1340 роках з столицею князя Данила в Холмі.

В. Бойчук був автором, ініціятором, організатором та пляновиком у всіх аспектах будови пам'ятника. Він народився на Холмській землі, в селі Степанковичі, Грубешівського повіту, до глибини душі пережив велику трагедію, яку заподіяли поляки українцям Холмщини, коли довелося їм під військовою збройною сторожею їхати тягаровими поїздами у незнане, в східну Україну.

Після того він жив з батьками в Луцьку, закінчив Львівську Політехніку і був змушений відпрацювати призначення у 1952-1972 роках в Маґадані, на Колимі, в Якутії, Чукотці та у Сибіру.

Пам'ятник жертвам Холмщини біля Пісочного над Бугом.

В. Бойчук часто їздив над Буг, усе шукав місця на пам'ятник. Від 2006 року, вже на пенсії, відчув незламне бажання побудувати пам'ятник жертвам терору і депортації українців в 1938-1947 роках. Його ідею підтримали Василь Рибчинський, Володимир Піскорський, Олексій Літковець, Лідія Левицька, авторка цих рядків.

На чотирьох сторонах пам'ятника укріплені ґранітні таблиці з написами: „Пам'ятник жертвам!", „Не забуваймо! Пам'ятаймо! Збережемо у пам'яті!". На таблиці читаємо про історичне минуле Холмщини, Волинсько-Галицької держави та про польську тоталітарну владу, яка намагалася знищити українську мову, звичаї, історичну пам'ять та Православну Церкву. На таблиці подані назви спалених сіл, стверджено, що поруйновані цвинтарі та знищено 217 православних церков, а 194 – римо-католики переробили на костели.

Любов Василів-Базюк,
Торонто

Будуємо церкву

12 років тому мешканці подільського села Петрик вирішили збудувати храм в честь Різдва Пресвятої Богородиці. Незважаючи на труднощі – село розділене на шість різних конфесій – на протидію Московського патріярхату, нам вдалося одними з перших у Літинському районі звести український храм, який стане центром відродження духовности, зміцнення віри та християнської любови не тільки для жителів Петрика, а й для сусідніх сіл.

На жаль, повністю завершити будівництво ми не можемо через брак фондів, тому звертаємось до всіх людей доброї волі, щирих патріотів рідної землі і просимо допомоги у будівництві храму. Ми будемо вдячні за будь-яку, навіть найменшу, пожертву. Парафії потрібні ризи, а також книги для парафіяльної бібліотеки.

Наша адреса: Парафія УПЦ Київського патріярхату, протоєрей Василь Дида, с. Петрик, Літинського району, Вінницької области, 22362 Ukraine.

о. Василь Дида,
с. Петрик, Вінницька область

Встановимо пам'ятник С. Бандері

Враховуючи заслуги провідника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери перед українським народом, великий внесок у національне і духовне відродження, незламність духу національної ідеї, виявлені героїзм і самопожертву в боротьбі за незалежну Українську державу, та неодноразове перебування у Великих Мостах, жителі міста вирішили увічнити пам'ять про нього, встановивши в центрі міста пам'ятник С. Бандері.

Організаційний комітет затвердив виготовлений макет пам'ятника та придбав природний камінь – червоний пісковик.

Загальна кошторисна вартість пам'ятника 20 тис. дол.. Зібрано вже громадою району 11 тис. дол. Охочі взяти участь у цьому проєкті можуть надіслати пожертви до мене – голови оргкомітету з побудови пам'ятника – чеком „International Money Order" з зазначенням – на побудову пам'ятника С. Бандері.

Моя адреса: вул. Богдана Хмельницького, 5, Великі Мости, Сокальський район, Львівська область, 80000 Ukraine.

Іван Вовканич,
голова оргкомітету, Великі Мости,
Львівська область

Макет пам'ятника Степанові Бандері у Великих Мостах.

У серпні відбудеться зустріч молоді

В другій половині серпня у Києві відбудеться зустріч української молоді „Київ-2011" та конференція „Молодь діяспори – майбутнє закордонного українства", організатором яких є Конференція українських молодіжних організацій Світового Конґресу Українців (КУМО СКУ) та Молодий Народний Рух з України.

Участь у заході візьмуть 50 делеґатів з усіх країн організованого проживання українців. Кількість гостей необмежена. Вік учасників – 18-35 років.

Відбудуться презентації українських громад і організацій, майстер-кляси, зустрічі з відомими політиками, журналістами, письменниками, громадськими та культурними діячами, екскурсії, концерти та українські вечірки. Приїзд до Києва – за власні кошти.

Заяви просимо подавати не пізніше 5 липня електронною поштою: kumosku@gmail.com.

Мирослав Гочак,
голова КУМО СКУ,
Новий Сад, Сербія

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбувся XVIII Світовий конґрес Спілки Української Молоді

Урочисте відкриття Світового конґресу Спілки Української Молоді.
Фото: Оксана Бартків

ПАЛАТАЙН, Ілиной. – 12-15 травня в приміщенні Осередку Спілки Української Молоді (СУМ) ім. полковника Дмитра Вітовського відбувся XVIII Світовий конґрес СУМ. У ньому взяли участь 60 делеґатів, що представляли Австралію, Велику Британію, Канаду, Німеччину, США та Україну. Не змогли прибути делеґати з Арґентини, Франції, Бельгії та Естонії.

Конґрес проходив під сумівським гаслом цього року: „Ми стали волі на сторожі“ і відзначав 20-ліття проголошення Незалежности України, 70-ліття відновлення Української держави, 150-ліття з дня смерти Тараса Шевченка, 25-ліття Чорнобильської трагедії, 65-ліття відновлення СУМ в діяспорі, 20-ліття відновлення СУМ в Україні.

Перший заступник голови Світової управи СУМ Стефан Романів офіційно відкрив конґрес і привітав делеґатів. Розпочався конґрес молитвою, яку провів Владика Ричард Семінак з єпархії св. Миколая в Чикаґо. Делеґати хвилиною мовчання вшанували пам’ять усіх сумівців, які впродовж останніх п’яти років відійшли у вічність, а зокрема колишніх членів світових органів СУМ – Григорія Васьковича, Володимира Леника, Степана Костюка та Михайла Рокуша.

До президії конґресу були обрані Володимир Шляхетко (Велика Британія), Мирослав Симчич (Україна), Павло Євтушок (Україна), Зоряна Ковбаснюк (США), Андрій Семенюк (Канада).

Під час конґресу працювали комісії: виховна – голова Ірка Єндрієвська (Канада), дружинників – голова Ліда Єндрієвська (Австралія), організаційна – голова Ярослав Дума (Австралія), видавнича – голова Віра Гайдамаха (Україна), фінансово-бюджетова – голова Галина Головка (Канада), номінаційна – голова Андрій Бігун (США), резолюційна – голова Святослав Липовецький (Україна), статутова – голова Богдан Гаргай (США), мандатно- верифікаційна – голова Мирон Васюнець (США).

Перші два дні конґресу працювали комісії. На закінчення другого дня делеґати взяли участь у товариській зустрічі, яку організували осередки СУМ Палатайну та Чикаґо. 14 травня делеґати мали можливість продовжити працю в комісіях, заслухати звіти світових органів СУМ та провести дискусії з усіх напрямів діяльности спілки. Цього ж дня звітувала голова Світової управи Мирослава Підгірна. Конґрес також заслухав звіт Світової контрольної комісії, який представив голова Володимир Карпинець (Велика Британія) та звіт голови Світового товариського суду Євгена Чолія (Канада).

На останній пленарній сесії Світова управа прийняла рішення надати відзнаку св. Архистратига Михаїла колишньому довголітньому капелянові сумівських таборів в Еленвілі, Ню-Джерзі, Архиєпископові емеритові Любомирові Гузарові.

(Закінчення на стор. 17)

Новообрана Світова управа Спілки Української Молоді.

Відбулися річні загальні збори Кредитівки „Самопоміч“

Ветерани внесли до залі в Чикаґо прапори США і України.

ЧИКАҐО. – 60-ті річні загальні збори членів Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" відбулися 14 травня одночасно в Чикаґо, в головному бюрі, і в приміщенні Українського Американського Культурного Центру Ню-Джерзі, у Випані, де діє одна з трьох філій каси у Ню-Джерзі. У кожній залі на екрані було висвітлено проведення зборів.

Збори відкрив президент Ради директорів д-р Михайло Кос. Збори розпочалися внесенням прапорів українськими ветеранами американського війська. Прозвучали державні гимни США й України. Опісля М. Кос попросив о. Михайла Васенду з Української православної катедри св. Софії прочитати молитву. Далі однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять членів „Самопомочі", котрі відійшли у вічність в минулому році.

Присутніми на зборах були почесні гості Євген Чолій, президент Світового Конґресу Українців (СКУ), Стефан Романів, генеральний секретар СКУ і голова Світового проводу Організації Українських Націоналістів (б) з Австралії. Вони привітали присутніх, а Є. Чолій вручив Кредитівці грамоту з подякою за довголітню допомогу українській громаді.

Далі до слова покликано Генерального консула України у Чикаґо Костянтина Кудрика, який подякував провідникам Кредитівки за плідну співпрацю. Олесь Стрільчук, голова відділу Ілиной Українського Конґресового Комітету Америки теж привітав збори. Виконавчий директор Богдан Ватраль подякував почесним гостям за теплі слова.

М. Кос представив членів Ради директорів і прочитав пропонований порядок нарад, котрий було прийнято одноголосно.

Віце-президент і секретар Дирекції Віктор Войтихів прочитав протокол попередніх 59-их загальних зборів. Протокол було прийнято без змін.

Далі прозвучали звіти. М. Кос підкреслив, що Каса святкує 60-ліття успішної праці, та склав признання і подяку основоположникам.

Б. Ватраль у своєму звіті підтвердив, що „Самопоміч" – одна з найбільш стабільних фінансових установ. Голова Кредитового комітету Антоній Кіт і голова Контрольної комісії Богдан Вруський звітували про діяльність комітетів у 2010 році. Голова Будівельного комітету Олег Караван розповів, що у 2010 році філія в Палатайні, Ілиной, перейшла у нове приміщення та що закінчується перебудування філії у Блумґдейлі, Ілиной.

Далі прозвітував віце-президент Ярослав Завійський, відповідальний за працю у Ню-Джерзі. Він виступав у Випані і його промову було чутно і видно присутнім в Чикаґо.

Після уділення абсолюторії уступаючій управи, голова Номінаційного комітету назвала трьох кандидатів на пере-обрання до дирекції – О. Каравана, В. Войтихова і Христину Козій. До комітету традиційно належать представники трьох українських організацій молоді. Цього року це були Тарас Коновал (Об'єднання демократичної української молоді), Андрій Коломиєць (Пласт-Українська скавтська організація) та Ірина Вруська (Спілка Української Молоді – голова комітету). Присутні у залях одноголосно обрали номінованих кандидатів.

Представники церковних і громадських організацій подякували Кредитівці за отриману фінансову допомогу, зокрема о. Ярослав Мендюк з Української католицької церкви св. Йосафата в Манстері, Індіяна, сказав, що представники Каси прибувають до їхньої парафії на кожне свято, хоча українська громада в Манстері маленька. „Там, де живуть українці, там є і „Самопоміч", – сказав він.

Виступили також о. Микола Бурядник із Української католицької церкви св. Йосифа Обручника й о. М. Васенда, Любомир Климкович – голова товариства „Самопоміч", Роксолана Пилипчак – керівник ансамблю „Громовиця" та Школи народного танцю, Орися Бурдяк – президент Централі Українських Кооператив Америки, яка вручила Кредитівці грамоту признання і подяки.

Далі виступили Марта Коломиєць від Української Католицької Наукової Фундації, Марія Яресько від парафії св. Андрія Первозваного, Орися Кардосо з Українського Інституту Модерного Мистецтва, Андрій Дурбак з Пластової станиці Чикаґо, Ірина Вруська з СУМ (осередок ім. Миколи Павлушкова), О. Караван з Українського католицького собору свв. Володимира і Ольги, Іван Прийма від Катедри св. о. Миколая, Іван Павлик від 8-го відділу Організації оборони чотирьох свобід України в Чикаґо. Список письмових привітів прочитав В. Войтихів.

Прозвучали також привіти від громадських провідників у Ню-Джерзі: о. мітрата Романа Мірчука, пароха Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані, Зеновія Гальковича – від Української Національної Кредитової Спілки в Ню-Йорку, Любодара Олесницького – від Українського Американського Культурного Центру Ню-Джерзі й Школи українознавства ім. Лесі Українки, Ігоря Колінця – від Українського Народного Дому в Джерзі-Сиnear.

Омелян Твардовський, голова спортово-виховного товариства „Чорноморська Січ" у Випані сказав: „Для нас Кредитівка – це чудова спілка".

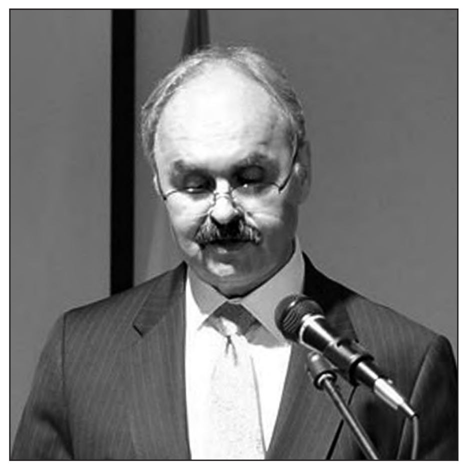
Олег Голинський, станичний Пластової станиці в Нюарку-Випані привітав збори і вручив кредитівці грамоту подяки за довголітню підтримку української молоді.

Звітує президент Дирекції Михайло Кос.

Звітує президент установи Богдан Ватраль.

Слово має Віктор Войтихів.

Далі з вітальним словом виступили Богдан Ляхоцький, голова Товариства „Самопоміч" у Джерзі-Ситі, від Союзу Українок – Оля Луків; Ліля Кушнір – від Українського Музичного Інституту, від Спілки Української Молоді у Випані – Володимир Ковбаснюк, Ірина Аґне – від Нової української школи в Нюарку. Ярослав Завійський зачитав список письмових привітів.

М. Кос закрив загальні збори.

Прес-служба „Самопомочі"

Вручення грамоти від Світового Конґресу Українців (зліва): Олесь Стрільчук, Богдан Ватраль, Ореста Фединяк, Євген Чолій, Михайло Кос і Стефан Романів.

Члени Дорадчого комітету Ню-Джерзі на загальних зборах у Випані (зліва): Михайло Козюпа, Михайло Дзіман, Ігор Ляшок, Дарія Твардовська-Винсент, Ярослав Завійський, Орест Цяпка, д-р Андрій Гречак.

УВАГА! УВАГА!

Колишні учні українських кляс Ліцею у Перемишлі (1957 – 1964)

З'їзд

усіх колишніх учнів україномовних кляс Ліцею у Перемишлі

з нагоди 50-ліття першого матурального випуску в 1961 р.

відбудеться

12 – 14 серпня 2011 р. в Перемишлі

Запрошується усіх колишніх ліцеїстів взяти участь у цій рідкісній зустрічі давніх колеґ.

При тому пошукуємо „дівчат":
Марію Мельник, Марію Даниляк, Ірену Смолінську (дівочі прізвища) та осіб, які проживають в Америці.

Зголошуватись та звертатись за інформаціями до:
Марія Чорна (Керкош) тел.: 011-48-16-675-11-81 (Польща)
Мирослав Почтар: 1 815 332-2384 (США)

Просимо ласкаво відгукнутися!

До побачення на зустрічі!

Наймолодший ...

(Закінчення зі стор. 5)

ональних конфліктів. Натомість, міністер звинуватив фахівця у тому, що він користувався неофіційними даними. Відтепер ми маємо офіційні дані і упевненість у тому, що керівникові Міносвіти все одно доведеться відповідати – рано чи пізно.

На тлі оголошення 2011 року „роком освіти й інформаційного суспільства" фінансування освіти й науки було зменшено на 1.5 млрд. гривень. При цьому видатки міністерства внутрішніх справ було збільшено на 1.7 млрд. гривень, а прокуратури – на 1 млрд. На які здобутки у цій царині можна розраховувати, якщо наука України в 2011 році буде фінансуватися в межах чверти бюджету одного Ейльського університету?

– Наближається вступна університетська кампанія 2011 року. Чи має українська молодь зараз справедливий доступ до вищої освіти?

– На жаль, ні. Тут жодних ілюзій бути не може. За останніми соціологічними даними, лише 11.9 відс. опитаних вважає, що вища освіта дає всім рівні можливості безкоштовно навчатися, а 64.6 відс. – з цим не згодні! Ось конкретний результат роботи міністра освіти, якому вдалося впродовж року повернути корупцію як до вищої, так і до середньої школи.

– Не секрет, що сільська освіта в Україні надзвичайно неконкурентноздатна у порівнянні з міською. Сільські школи закриваються, а села вимирають. Які реформи у сфері освіти на селі Ви б запропонували, щоб подолати розрив між рівнем сільської та міської освіти?

– Результати зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) попередніх років показало цікаву і дещо неочікувану нами тенденцію: в середньому випускники сільських шкіл демонстрували при складанні ЗНО кращі результати, ніж їх міські однолітки. У підсумку, сільські діти виявляли більшу мотивацію, коли повірили, що можна вступити в університет чесно – за своїми знаннями, а не батьківськими статками.

Але ж, зрозуміло, однієї мотивації для кардинального поступу в цій сфері не вистачить. Потрібні радикальні кроки з оптимізації адміністрування і фінансування сільської освіти.

Є перевірений часом західній досвід. Якщо бракує ресурсів на утримання всіх малокомплектних шкіл і забезпечення їх якісними педагогами – концентруємо їх на базі найкращих навчальних закладів, ґарантуємо якість викладання і високий рівень профільного навчання, забезпечуючи 100 відс. підвезення дітей з найближчих населених пунктів за державні гроші.

Для цього потрібні „всього-навсього" політична воля, адміністративний хист і здатність боротися за перерозподіл фондів на користь освітніх потреб – усе те, чого нинішньому керівнику освітнього відомства наразі, на жаль, бракує.

– Ви молодий депутат, представник нового покоління. Що, на Вашу думку, саме зараз молодь може змінити в Україні? Який вплив зараз молоді на політичну ситуацію в державі?

– На політику молодь впливає сьогодні більше, ніж будь-яка інша суспільна група. До прикладу, за минулий рік чотири з п'ятии успішних загальнонаціональних громадянських акцій провела молодь. Без жодного фінансового ресурсу, всупереч жорсткій адміністративній протидії – їй вдалося змусити владу переглянути кілька постанов уряду, відмовитися від спроб обмежити мирні зібрання і проштовхнути через парламент вбивчий для вищої освіти закон від Табачника. Лише одна акція студентів проти леґалізації корупції в університетах стала другою за чисельністю після підприємницького „майдану" – 24 тис. студентів у 12 містах України.

При цьому найкращих результатів молодь досягала за умов координації і поєднання зусиль трьох складових – молодіжних організацій, експертного кола та кількох молодих парляментарів. На щастя, більшість молоді отримує новини з Інтернету, інформацію в якому влада ще не здатна цензурувати, як на телебаченні чи в пресі.

Молоді люди навчилися дивитися на цей світ без рожевих окулярів офіційної пропаґанди – їм легше, ніж їх батькам. Вони чітко усвідомили, що їхнє майбутнє і майбутнє їхньої країни залежить винятково від них самих. Це зовсім інші громадяни. Їх казками з екранів телевізора не підкупиш.

Крім того, все більша частка молоді навчається ефективному використанню соціяльних медіа задля самоорганізації.

Президент Б.Обама...

(Закінчення зі стор. 5)

і будуть надалі – найбільшими серед країн Заходу прихильниками незалежности.

І справді, з вересня-жовтня минулого року США сильно критикували згортання демократії в Україні. Їхня позиція з цього приводу залишиться незмінною, незважаючи на всі намагання команди В. Януковича „підкупити" Вашінґтон за допомогою відмови України від збагаченого урану.

На сьогодні Україна формально прагне членства лише в ЕС, тому адміністрація Б. Обами дозволила грати першу ролю Брюселеві. Київ, однак, не може зрозуміти, що приєднатися до ЕС значно важче, ніж до НАТО, і що лише остання опція є можливою для України.

В. Янукович і Партія Реґіонів переконані, що вони можуть побудувати в себе путінізм, а Брюсель і Вашінґтон і надалі сприйматимуть їхню мету вступу до ЕС всерйоз.

Недовіра до задекларованих Україною цілей веде до продовження втоми від неї. Вашінґтон звертає увагу на Україну лише через прояви згортання демократії (нещодавно організація „Freedom House" провела захід під назвою „Дзвін на сполох: звіт „Freedom House" з приводу стану демократії та свободи слова в Україні").

Тому не дивно, що на тлі відсутности зацікавлення України до членства в НАТО чи тісної співпраці з ним, її постійних хитань і намагань її політичних діячів обманути своїх західних колег Президент Б. Обама проводить проросійську політику.

Організатор –
Українська Народна Фундація
UNF
5-ий
Фестиваль Української Культури
15-17 липня 2011
Kerhonkson, New York
Народна артистка України
Марія Бурмака
Хор “Думка”, Ню Йорк
“Гармонія”, Пітсбурґ
“Дзвін”, Філядельфія
“Село”, Канада
Спеціяльні гості
Стефанія Довгань
Василь Попадюк
музика * танці * спів * смачні традиційні страви * ярмарок і багато більше...
Забави – в п`ятницю і в суботу
Оркестри – “Клопіт” ! “Світанок”!
зголошення до ярмарку- 203-274-5579
heritageuki@optonline.net
Школа танцю ім. Роми Прийми Богачевської
Soyuzivka for all seasons
www.SOYUZIVKA.com
216 Foordmore Rd.
Kerhonkson, NY
(845) 626-5641
За додаткавам и кімнатами- 1-8888- 9HUDSON
Hudson Valley

УКРАЇНА І СВІТ

І на Тарасовій горі не було злагоди

КАНІВ. – 22 травня на Чернечій горі громадськість відзначала 150-річчя перепоховання Тараса Шевченка. До могили поета приїхав колишній Президент України Віктор Ющенко. Щоправда, на гору він піднявся уже після того, як там виступили офіційні представники нинішньої влади.

„Місія Тараса Шевченка полягала в тому, що він дав українцям те, що їх об’єднує“, – сказав В. Ющенко.

Правильні слова, але вже минуло 150 років відтоді, як на Дніпрових кручах поховали пророка України, а нація досі роз’єднана. Не було на горі Президента Віктора Януковича, не було нікого з депутатів парламентської більшості, які збиткуються над патріотами і пропаґують російську мову – нібито як символ об’єднання України.

Щоправда, представники влади були здебільшого у вишиванках, однак, це їх з народом не об’єднало. До могили спершу піднялася влада, а тоді вже міліція пустила представників опозиції, які розгорнули величезний державний прапор і кричали представникам влади „Ганьба!“. Дісталося голові Верховної Ради Володимирові Литвинові, прем’єр-міністрові Миколі Азарову і Митрополитові Черкаському Української Православної Церкви Московського патріярхату Софронієві, який відслужив поминальну службу на могилі. „Геть московського попа!“, – кричали люди.

М. Азаров прочитав промову з аркушика. Коли зведений хор почав співати пісні на слова Т. Шевченка, представники влади поспішили до музею-світлиці.

Саме тоді В. Ющенко і сказав про об’єднаня. Колишній військовий Олег Покуль прокоментував його заклик:

„Як я можу об’єднатися з тими, хто Шевченка ненавидить? Олесь Бузина написав проти нього гидкий пасквіль, Ганна Герман навіть чорні окуляри не зняла біля могили. Шевченко вчив бути нещадними до ворогів, а сучасна влада є ворожою Україні“.

Раптом з гучномовців прозвучало: „Шановні українці! Перед вами щойно виступали раби, підніжки, грязь Москви…“. Хтось забув вимкнути мікрофона і цим моментом скористався представник опозиції. Мікрофон вимкнули.

Усе ж люди принесли до пам’ятника квіти, в зажурі схилили голови, а мене змусила замислитися заява радника Президента Г. Герман: „Тарасе, прости, що не дали помолитися в спокої і в гідності за пам’ять твою, пробач їм, бо вони не знають, що творять, бо вони не знають, великий Тарасе, що тебе ніхто не „приватизував“, що ти геній, Кобзар, повелитель і поводир для усього народу, і що немає частини народу, який не має права прийти і помолитися за тебе“. Це було адресовано опозиції, але в моєму сприйнятті стосувалося й влади.

Олександер Вівчарик

Представники опозиції розгорнули біля могили Тараса Шевченка величезний державний прапор. *Фото: Олександер Вівчарик*

Хоча опозицію цього року до могили Тараса Шевченка спочатку не пускали, хода молоді усе ж відбулася.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин в реконструйованому музеї Тараса Шевченка на Чернечій горі.

Зустрілися майстри слова і мистецтва з Бразилії, Швайцарії і України

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Київський письменник, родом з Черкащини, Василь Шкляр побував в Дніпропетровську на запрошення журналу „Бористен“ саме в той час, коли до міста завітала відома українська письменниця з Бразилії, перекладач з портуґальської мови, лавреат Національної Шевченківської нагороди Віра Вовк.

Відбулися її зустрічі з студентами Дніпропетровського національного університету, на обласному радіо, відвідини історичного музею ім. Дмитра Яворницького, оглядини знаменитого козацького собору в Новомосковську, спілкування з прихильниками її творчости у стінах обласного архіву.

13 травня у Палаці машинобудівників відбулася творча зустріч В. Шкляра з читачами і представниками національ-демократичних сил реґіону.

На зустріч В. Шкляр приїхав у сорочці з гаслом холодноярських повстанців. І його роман „Чорний ворон“, і позиція автора викликали глибоку лють українофобів, котрі звикли лише схиляти голову перед Москвою.

Зустрічі двох шевченківських лавреатів була теплою і приязною. З перших хвилин спілкування у них було багато для обговорення.

Фідель Сухоніс,
редактор часопису „Бористен“

У Дніпропетровську зустрілися (зліва): українська мисткиня з Женеви Зоя Лісовська, Віра Вовк, Василь Шкляр та Фідель Сухоніс. *Фото: Михайло Пустовойт*

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Червень 2011 року, ч. 130

Книга про життя Ізидори Косач, сестри Лесі Українки

Видавництво „Смолоскип" в Києві видало зусиллями Фундації ім. Івана Багряного книгу Василя Даниленка „Ізидора, рідна сестра Лесі Українки: від сталінських таборів до еміґрації". У книзі розповідається про переслідування родини Косачів у роки радянської влади, про долю наймолодшої сестри Лесі Українки Ізидори Косач-Борисової, репресованої в 1937-1939 роках. Книга містить оригінальні архівні документи про її життєвий шлях та любов до України. Через призму документів НКВД висвітлено суспільно-політичні погляди й побут багатьох людей з оточення І. Косач-Борисової, опір української інтеліґенції тоталітарній системі, передумови арештів та репресій в СРСР.

У книзі вміщено спогад І. Косач-Борисової „Із минулого та пережитого" про сталінські тюрми і табори, родинні й архівні світлини та копії документів. Її чоловік Юрій Борисов 1938 року був арештований і загинув у таборах примусової праці. І. Косач-Борисова під час Другої світової війни вирвалася на Захід, в 1949 році приїхала до США.

Померла 12 квітня 1980 року на 93-му році життя й похована на українському цвинтарі в Савт-Бавнд-Бруці, Ню-Джерзі.

Щоб придбати книгу, треба прислати на адресу Фундації 15 дол. Нижче вміщено уривок зі спогаду І. Косач-Борисової.

Більшість людей на Заході вже знає, чим тримається совєтський режим, що терор там застосовується вже десятки років, що багатообіцяючі гасла любові й миру – то лиш очевидна пропаґанда для легковірних, яка в країнах з низьким культурним рівнем і важким матеріяльним станом має найбільший успіх.

Про те, як живе підсовєтська людина, люди у вільному світі по Другій світовій війні вже дечого довідались з досить численних публікацій описів і свідчень людей, що їм пощастило опинитись за межами СРСР. Але все ж таки ще й досі не мають уявлення про моральний стан підсовєтської людини, про те душевне напруження, в якому там повсякчас люди перебувають протягом десятків років.

У моїх спогадах про підсовєтське життя читач не знайде описів якихось надзвичайних подій чи випадків з тамтешнього життя. Я згадую про те, що там – звичайна річ, що там траплялося щодня, свідком чого я була, що сама переживала та що переживали, й тепер переживають, мільйони „громадян" підсовєтської України.

Останнього часу різні чужинці-туристи теж публікують свої враження від подорожі по СРСР. Чужинці (кореспонденти західних газет, туристи), навіть ті, що вміють бачити не тільки те, що їм там показують, все ж таки не можуть цілком зрозуміти й відчути, як живе й почувається підсовєтська людина.

Кожен чужинець з будь-якої більшої країни завжди свідомий того, що людські й громадянські права йому особисто застережені його державою, і йому важко зрозуміти почування безправної підсовєтської людини, що повсякчас перебуває (роками!) під загрозою всякого насильства. В совєтському „раю" кожен знає, що він безправна істота, там ніхто ніколи не буває певен, що його безвинно не арештують.

Навпаки, кожен знає, що його ні за що, ні про що можуть посадити у в'язницю, катувати, навіть замучити на смерть, а що вже напевне – зруйнувати його родину, переслідувати членів його родини і т. д., і ніхто його не рятуватиме від того.

На кожному кроці люди там відчувають приниження їх людської гідности. А у вільному світі найдрібніший з виявів насильства викликав би протест. Там люди, саме шануючи себе, терплять мовчки, знаючи, що всякий протест – річ цілком безнадійна, тільки може дати певне садистичне задоволення напасникові, що дошкуляв жертві.

Деякі чужинці дивуються, що

Ізидора Косач, молодша сестра Лесі Українки. Фото 1903 року з книги „Леся Українка. Зібрання творів у 12 томах".

совєтські громадяни не хочуть з ними розмовляти. Їм і на думку не спадає, що за саму невинну розмову з таким туристом з „капіталістичного світу" той „громадянин" може тяжко поплатитися. Тому думається, що спогади людей, що самі були довго в цьому безправному становищі, можуть причинитися до кращого зрозуміння того жахливого стану.

Щодо переслідування, то становище всіх підсовєтських людей є важке, але й там є ґрадації. Інтеліґентові дістається здебільшого гірше, ніж пересічному селянинові чи робітникові, українцеві – гірше, ніж людині іншої національности, свідомому українцеві-інтеліґентові ще гірше, жінці в деяких відношеннях гірше, ніж чоловікові, наприклад, на засланні, бо жінка терпить, крім приниження її як людини, ще й приниження її жіночої гідности.

Найменше переслідують справжніх кримінальних злочинців (убивців, грабіжників, злодіїв, насильників і т. д.), хоч це й парадоксально, але це факт. Кримінальних злочинців не дуже-то шукають, а як і заарештовують, то на слідстві не катують. Політичних дуже рідко ставили перед судом (вірніш, інсценізацією суду), а колосальну більшість заочною постановою „тройки особого совєщанія" запроторювали на заслання, часто з суворою ізоляцією на великі терміни. А кримінальних злочинців карають легше від політичних. Самі кримінальні це розуміли, кажучи „ми – не вороги народу", ототожнюючи владу з народом. Найбільше мучив душу страх не за себе, а за своїх близьких. Для ілюстрації наведу два характерних випадки.

Українець, інтеліґент відбув ув'язнення і заслання, повернувся додому ще в більш-менш задовільному фізичному стані здоров'я (що дуже рідко траплялося), певне, завдячуючи це своїй виключній фізичній статурі, але коли незабаром заарештували його дружину, він за одну ніч зовсім посивів. Думка, що його дружина має пройти той же шлях, що й він, його вразила більше, ніж власні фізичні страждання.

Українка, жінка сильної волі, видатна громадська діячка, ув'язнена, з заслання писала бадьорі листи, сподіваючись витерпіти каторгу і повернутися додому, а коли довідалась про арешт її синів, покінчила самогубством. Прикладів можна було б навести безліч.

Українець середнього віку, визначний фахівець, не мав родини. Придбав собі ампулку з отрутою, щоб зажити у випадку арешту, і постановив не працювати в Україні і взагалі на одному місці більш, ніж один чи півтора року. Так і переїздив (хоч і це було важко влаштувати). Попрацював у Середній Азії, на Далекому Сході, на Кавказі. Часами приїздив на кілька днів в Україну, щоб, як він казав, „подихати українським повітрям, скупатися в Дніпрі". Так примудрився прожити 12 років і помер таки не за ґратами, а „своєю смертю". Отак українці борсались, щоб уникнути переслідування.

Свідомі українці почували, що їх призначено на знищення, але зарадити тому не було як. Як я згадувала, дехто пробував утікати з України, та це рідко допомагало. Загроза репресій деморалізувала людей і призводила часами до того, що деякі слабодухі почали прислуговуватись, навіть виказувати невинних людей, думаючи тим саме врятуватися.

Часами й рятували себе в цей ганебний спосіб (така була й у нас у камері польська драматична артистка), але траплялось і таке, що пізніше в концтаборі зустрічались в'язні (мали по 10 років неволі) – один донощик або провокатор, а другий – жертва його підлости.

Було знищено найбільше селян в Україні. Ліквідація куркулів, переведення суцільної колективізації, організація голоду як засобу упокорення українського села поклали мільйони трупів. Про все це тепер уже знає вільний світ, про це вже є досить докладні публікації з статистичними матеріялами. А в абсолютному числі української інтеліґенції винищено не так багато, бо її взагалі було не так багато, але процентово до загальної кількости інтеліґенції в СРСР, то української знищено найбільше.

Щиро дякуємо за підтримку!

Від часу появи попереднього числа сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі особи: 2,000 дол. – **Галина** і **Олексій Воскобійники** для Києво-Могилянської академії; 1,000 дол. – **Василь Стан** (з них 500 дол. – для „Літературної України" та по 250 дол. журналові „Бористен" та газеті „Промінь Просвіти" в Кривому Розі); 500 дол. – **Леонід Ліщина** на видання книги Івана Дзюби „Еволюція мороку"; 300 дол. – **Людмила Доброноженко-Дебраун** (з них по 100 дол. для „Бористену", „Літературної України" та „Променя Просвіти"); по 200 дол. – **Варя** і **Олександер Корнієнки** в 60-ту річницю 1-го з'їзду ОДУМ в Ню-Йорку та **Іван Заковоротний** для журналу „Березіль"; 150 дол. – **Марія Фізер** (з них по 50 дол. для журналів „Березіль" та „Бористен" та газеті „Літературна Україна" в Києві); 100 дол. – **Євген Макар** – для сиріт України; по 50 дол. – **Сильвія Білоброн** для сиріт, **Павло Макогон** та **Володимир Токар** (з них по 25 дол. – для „Березіля" та „Бористену"; 25 дол. – **Валентина Преско** на видання книги І. Дзюби.

В пам'ять покійного Павла Коновала прислали пожертви на потреби Фундації ім. І. Багряного такі особи: 200 дол. – **Віра** і **Ярослав Білінські**; по 100 дол. – **Петро Гурський, Осип Мороз, Віра** і **Богдан Боднаруки** та **філія ОДУМ** в Філядельфії; по 50 дол. **Ярослава Француженко, Дарія Лиса** та **Петро Матула;** 30 дол. – **Федір Гайовий** та 25 дол. – **Юрій Криволап.**

Для потреб Фундації Голодомору 1933 року в Україні в пам'ять П. Коновала прислали: 150 дол. – **Валентин Петруша;** 100 дол. – **Володимир Коновал;** по 50 дол. – **Петро Матула, Роко Павлоне** та **Ліда Ткачук;** по 25 дол. – **Ольга Дяченко** та **Таванда Фалконер**.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям за пожертви й просить і далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати пресі, у видаванні книжок, студентам, сиротам та українізації України.

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу: Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA. Сторінку редагує Олексій Коновал.

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ

Галина Кузьменко, дружина Нестора Махна

ПІЩАНИЙ БРІД, Кіровоградська область. – Біля входу до колишньої земської школи, а нині аґрарного професійного ліцею, урочисто відкрито меморіяльну дошку Галині Кузьменко (автор – Сергій Красовський). Цю школу Г. Кузьменко закінчила відмінницею, а потім так само успішно – вчительську семінарію. Доля закинула її в Гуляйполе, де зустрілася вона з чоловіком, який став її вічною долею, її славою, але й тяжким покаранням. Вона стала дружиною Нестора Махна.

Леґендарне багатотисячне весілля влітку 1919 року гриміло на березі річки Чорний Ташлик. Патріярх місцевих краєзнавців, а нині завідувач фондів музею Добровеличківського району Дмитро Проскаченко показує ямки на березі – їх викопували, щоб людям зручніше було стояти, бо 20 тис. гостей не могло вмістити жодне з тодішніх приміщень.

Поблизу була садиба Андрія Кузьменка, батька Галини, чи Гашки, як її називали в селі. Тут, на хуторі Дарелівка, на вулиці Садовій, у їхньому колишньому дворищі (якийсь час там розташовувався колгоспний дитячий садок) уже немає жодних будівель, крім розкиданого каміння, але місця ніхто не займає і ніхто не будується. У глибині садиби, біля річки, збереглися криниця і верба, які так любила Гашка, і куди приходила щоразу, повертаючись додому. На це подвір'я й привела вона свого коханого улітку 1919 року.

Її батько, колишній писар жандармської управи у Києві, неприхильно поставився до зятя. Наче передчував, що стане він причиною його скорої загибелі. Змінив гнів на милість тільки тоді, коли молоді обвінчалися у сусідній Любомирці (там і досі зберігся давній православний храм).

А біда справді не забарилася. Як пише у своїй книзі „Піщаний Брід і його околиці" письменник Григорій Гусейнов, влітку 1919 року більшовицькі продзагони наклали на волосне містечко величезну повинність. Треба було здати 20 тис. пудів хліба. Ця вимога спровокувала повстанські настрої місцевого люду. А тут і Н. Махно прибув. Щоб уникнути повстання, більшовики арештували дев'ятьох селян, серед яких був і А. Кузьменко. Уранці під стінами земської школи більшовики їх розстріляли.

Мати Г. Кузьменко – Домна померла від голоду в 1933 році. Її поховано просто на їхньому ж подвір'ї.

Про перебування Галини у війську Н. Махна, є різні спогади. Вона намагалася гуртувати українську інтеліґенцію, вчительство, організовувала благодійні акції на користь дітей, вистави, концерти. Намагалася українізувати й саму повстанську армію: відозви Н. Махна стали з'являтися українською мовою.

Дружина Махна за часів Української Народної Республіки встигла повчитися у Київському університеті. І хоча повний курс викладача української мови і літератури не закінчила, все ж здобула досвід українського державного мислення, а природна українськість у ній була присутня ніби сама собою.

Пізніше, в еміґрації, у Франції, у неї з'явилася можливість співпрацювати з газетою „Українські вісті", спілкуватися і мати підтримку її тодішнього редактора Ілька Борщака, якийсь час керувати курсами української мови, працювати секретарем в Союзі українських громадян. Вона згадувала той час, як найкращий у своєму житті.

В еміґрації родині було дуже сутужно. З Н. Махном вони розійшлися. Ще у 1922 році, під час перебування у Польщі, народилася їхня донька Олена. Н. Махно любив її, але й це не могло вивести його майже з постійного стану депресії. Після його смерти в 1934 році Г. Кузьменко пробувала влаштувати життя у Франції, працювала куховаркою, хатньою робітницею, кравчинею, навіть спромоглася відкрити власну невелику продуктову крамничку магазинчик. Але її довелося віддати за борги.

Після окупації гітлерівцями Франції донька виїхала до Німеччини, де працювала на фірмі „Сіменс". Наприкінці війни до неї переїхала і Г. Кузьменко. У серпні 1945 року її арештували каральні органи СРСР. Така ж доля спіткала і дочку Олену. Їх привезли до Києва, де оголосили вирок: матері вісім років таборів, Олені – п'ять років заслання у Казахстан.

Свій термін Г. Кузьменко відбувала у Мордовії. На волю вийшла 9 травня 1954 року. Хотіла оселитися у Києві, але цього не сталося. Поїхала до доньки у Казахстан, яка вже після 40 років створила сім'ю із українцем-подолянином Іваном Куликовим. Тільки у 1971 році, після багаторічних поневірянь, влада спромоглася виділити Г. Кузьменко житло. За два роки до смерти побувала в Україні, відвідала Гуляйполе.

Померла Г. Кузьменко в казахському місті Джамбулі (тепер – Тараз) в 1978 році. Там і похована, як і її дочка Олена.

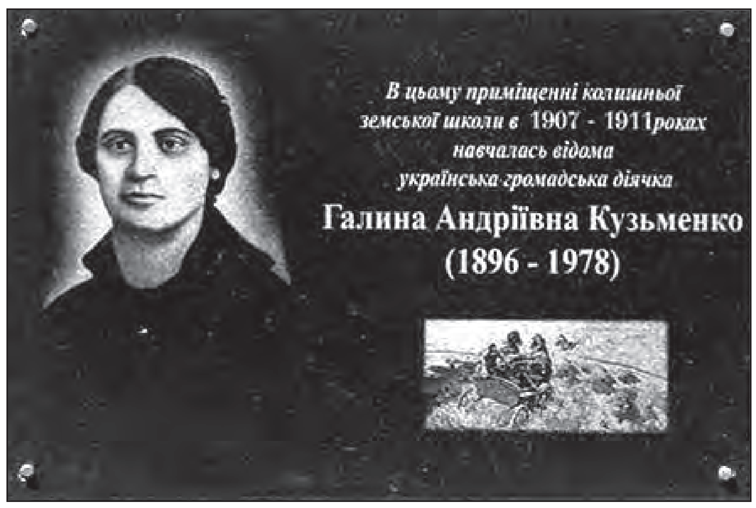
Світлана Орел

Галина Кузьменко, дружина Нестора Махна.

Галина Кузьменко і Нестор Махно з дочкою Оленою у 1924 році.

Меморіяльна дошка в селі Піщаний Брід.

Відбувся XVIII...

(Закінчення зі стор. 8)

Разом з тим отримали IV ступінь виховника за визначний внесок на світовому та крайових рівнях Владика Павло Хомницький, Владика Іван Бура, з Канади – Стефа і Богдан Барани, Богдан Гонтар, Орест Гуменний, Ліда Нарожняк, з США – Христя Бігун, Леся Цебрій-Раґо, з Великої Британії – Анна Карпинець, Ґеня Мандзій, Ганя Шляхетко, з Німеччини – Андрій Несмачний і Наталка Чайка.

IV ступінь суспільника отримали А. Бігун і Ліда Микитин (США), Петро Дума і Василь Сенько (Австралія). IV ступінь ратника отримали Йосиф Купранець (Велика Британія0 і Марко Ткачук (Австралія).

Увечорі, за участи понад 300 гостей, відбувся святковий бенкет, який відкрив голова Крайової управи СУМ в Америці А. Бігун. Він передав ведення програми співголовам Організаційного комітету Христі Верещак та д-рові Мироні Васюнцеві. Хор Осередку СУМ ім. Миколи Павлушкова у Чикаґо виконав сумівський гимн, а юнацтво Осередку СУМ ім. полковника Дмитра Вітовського у Палатайні внесло сумівські та державні прапори країн, де діє СУМ. Владика Р. Семінак провів спільну молитву.

У бенкеті участь взяли численні представники церковного, політичного та громадсько-суспільного життя. Учасників конґресу вітали Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик, президент Світового Конґресу Українців Є. Чолій, голова Проводу Організації Українських Націоналістів (б) С. Романів. Від Дирекції Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" Ореста Фединяк вітала сумівців з багатьох країн і з нагоди конґресу внесла у Світовий фонд розбудови СУМ та на місцеві потреби дар у сумі 10,000 дол., а також Юліян Куляс пожертвував від Фундації „Спадщина" при Банку „Певність" 10,000 дол.

На бенкеті зачитали ряд привітів від церковних та суспільно-громадських організацій з різних країн, а також від Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Святослава Шевчука.

Головну доповідь виголосив референт дружинників осередку СУМ ім. Миколи Павлушкова в Чикаґо Андрій Лучак-Ґлубіш. З нагоди конґресу організаційний комітет видав пропам'ятне видання, в якому були поміщені коротка історія СУМ, програма конґресу та бенкету, привіти від церковних та політичних достойників, світових, крайових та місцевих організацій та українського громадянства Чикаґо – прихильників СУМ. Після бенкету делеґати і гості забавлялись до пізньої ночі під звуки оркестри „Клопіт".

Впродовж бенкету тривав тихий авкціон, на якому були представлені твори мистецтва й друковані видання.

День 15 травня делеґати розпочали Літургією, яку відслужив о. парох Михайло Кузьма в церкві Непорочного Зачаття в Палатайні. Праця конґресу продовжилася зачитанням та затвердженням звітів комісій. Конґрес прийняв ряд резолюцій, постанов і напрямних праці на наступні п'ять років.

Після представлення і схвалення резолюцій конґрес обрав світові органи СУМ на 2011-2016 роки.

Учасники XVIII Світового конґресу Спілки Української Молоді.

Світову управу СУМ очолив П. Дума. Головою Світової контрольної комісії обрана Галя Головка, головою Світового товариського суду – М. Підгірна. До складу Світової управи увійшли всі діючі голови Крайових управ СУМ: П. Дума – в Австралії, Христина Мороз-Данилишин – в Арґентині, Данило Бойко – в Бельгії, Богдан Прихідний – у Великій Британії, Володимир Паламар – в Естонії, Оляна Ґрод – в Канаді, Дем'ян Панчук – в Німеччині, А. Бігун – в США, Неля Лавріненко – в Україні, Іван Пастернак – у Франції.

Учасники конґресу подякували членам світових органів СУМ, які після довгих років праці більше не кандидували на пости у Світовій управі. Між ними були Є. Чолій – колишній голова Світової управи та довголітній керівник видавничої референтури СУМ, В. Карпинець – голова Світової контрольної комісії; І. Єндрієвська – голова Світової виховної ради; С. Романів – заступник голови Світової управи.

Володимир Шляхетко, який усі дні провадив конґресом, оголосив його завершеним.

Володимир Шляхетко, Мирослав Симчич, Павло Євтушок, Зоряна Ковбаснюк, Андрій Семенюк

Подумайте про Ваше завтра
вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
3.30%
APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ:
32-01 31st
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно:
1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

У селі Яловичах стріляли козацькі гармати

Народний артист України Святослав Мельничук (зліва): на святі у селі Яловичі разом з земляками Іларіоном Могильчуком, Любою Біренс та Галиною Могильчук.

Окрасою свята стали юні козачки з Рівного – Олена та Світлана Грицюки.

Козацької кулеші вистачило усім учасникам свята.

ЯЛОВИЧІ, Рівненська область. – Село Яловичі дало прихисток козацькому військові і гетьманові України Богданові Хмельницькому, котрий прямував на поле майбутньої Берестецької битви. У минулі роки в селі були княжий замок, домініканський костел та православна церква. Від княжої споруди та храмів не залишилося й сліду. Але останнім часом над колишнім провінційним затишшям села, яке має 57 дворів та 171 жителя, постає дух відродження.

Сюди на просвітницько-духовне свято прибули 8 травня представники козацьких організацій з Рівненської, Волинської та Тернопільської областей. Головною підставою для збору було пошанування славного жіноцтва. Присвяти і пісні виконали Народний артист України Святослав Мельничук, юні та дорослі артисти з Рівного та Луцька, яловицькі таланти під керівництвом Ірини Щепанської, учасниці місцевого вокального ансамблю.

На честь прекрасної половини людства козаки салютували пострілами з гармат. Відбулося також урочисте посвячення у козачки і представлення достойних до вищих козацьких звань. Козаки взяли на себе і куховарство – приготували кулешу в 100-літровому казані. Фірма „Яловицькі аґротехнології" Любови та Генрі Біренсів стала меценатом у цій справі.

Голяндець Г. Біренс поєднався з українкою Любою, яка й привезла його додому, в рідні Яловичі, де він став українським фермером і козацьким полковником Рівненської Січі Війська Запорізького. Подружжя створило фірму, яка спеціялізується на вирощуванні високопродуктивних голяндських сортів картоплі.

Г. Біренс виявив у своєму роді українські гени. Коли закінчилися наполеонівські війни, у 1813 році, з французької землі поверталися додому 300 козаків. Спинилися на спочинок в Голяндії. І частина козаків залишилася у ній на постійне проживання. З часом замість табору утворилося велике поселення, яке переросло у містечко.

Євген Цимбалюк

У селі Яловичах стріляли козацькі гармати.

Любов та Генрі Біренси.

Презентація спогадів про Станіслава Людкевича

ДРОГОБИЧ. – 14 березня у актовій залі Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка відбувся концерт-презентація видання „Спогади про Станіслава Людкевича", редактором-упорядником якого є вдова композитора Зеновія Штундер – професор, лавреат нагороди ім. Миколи Лисенка. На презентацію завітали викладачі та студенти університету та музичного училища ім. Василя Барвінського, представники місцевої інтелігенції.

Саме С. Людкевичеві судилося ще на початку ХХ ст. стати першим фахівцем у галузі історичного та теоретичного музикознавства, автором першої в Україні музикознавчої дисертації. Понад 80 років він був у центрі музичної творчости, музично-громадського процесу. Про це свідчить показний бібліографічний список його публікацій, що охоплює понад 300 позицій.

У презентованому виданні вміщено 24 спогади про С. Людкевича, його сучасників і послідовників, композиторів і педагогів, мистецтвознавців, журналістів. Це спогади про людину рідкісної доброти, чесности і скромности, котра гідно пройшла накреслений долею довгий і тернистий шлях.

З. Штундер познайомилась з С. Людкевичем у 1948 році, коли він очолював катедру історії, теорії і композиції. Після закінчення в 1953 році Львівської консерваторії, а згодом – аспірантури при Київській консерваторії, вона стала викладачем консерваторії та асистенткою композитора. З. Штундер пригадала ганебний факт свого звільнення у 1973 році з праці за видання збірки „С. Людкевич. Дослідження, статті, рецензії", редактором якої вона була.

С. Людкевич був єдиним, хто виступив на захист арештованого режимом ректора консерваторії, композитора В. Барвінського. Згадала укладачка і складну ситуацію, яка виникла з підготовленим нею збірником музикознавчих праць С. Людкевича у 1973 році. Цей збірник визнано ідеологічно шкідливим і вилучено з обігу. Коли почали переслідувати З. Штундер, за неї заступився С. Людкевич, а згодом вони й одружилися.

Найбільш авторитетним і повним виданням музикознавчих праць, статей, рецензій та виступів С. Людкевича стала титанічна праця З. Штундер, яка зуміла впорядкувати ретельно зібраний матеріял, зредаґувати всю музикознавчу, публіцистичну спадщину мистця, повернути до наукового обігу чимало матеріялу, який міг бути назавжди втраченим.

Справжнім подарунком для дрогобичан був концерт з вокальних творів композитора в інструментальному аранжуванні у виконанні викладачів місцевих музичних шкіл Тараса і Олесі Менцінських, Наталії Кульчицької, Оксани Бень, Олега Довгаля, Зоряни Юзюк. Інтерпретація творів С. Людкевича була бездоганною, програма виконана щиро, без фальші, яким був і залишається чесним, безкомпромісним у своїй творчості С. Людкевич.

Лариса Соловей,
викладач музичного училища
ім. Василя Барвінського

УКУ отримав...

(Закінчення зі стор. 3)

тетського містечка західнього стилю у Львові. Вже є понад 12 млн. дол. пожертв від меценатів з США, Канади, Европи та України. Фонди для УКУ збирає Українська Католицька Освітня Фундація в США.

За детальнішою інформацією можна звертатися до УКОФ на тел.: (773) 235-8462, електронна адреса: ucef@ucef.org.

УКОФ

Слово правди...

(Закінчення зі стор. 3)

себе пам'ятаю, стільки співробітники Гідрометцентру в прямих включеннях робили певні ліричні відступи, щоб не виглядати простою „підставкою для мікрофону" при озвучуванні конкретних прогнозів. Крім того, важко зрозуміти, як усунення від етеру за цілком невинну репліку, відповідає задекларованим намірам влади створювати суспільне мовлення".

Л. Хм.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Відбулася виставка ґерданів

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Після тривалого підготування 1-4 квітня відбулася виставка ґерданів, яку влаштували Студійний осередок української культури (СОУК) при Манор-коледжі і 88-ий Відділ Союзу Українок Америки (СУА), Округа Філядельфії.

Спонзорами виставки були „MBfinancial", Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" (Філядельфія), Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка (Нюарк, Ню-Джерзі), „Harman Imports Corp". Проєкт підтримала Рада мистців Пенсильванії.

Постала нагода для зацікавлених закупити ґердан, або самому його виконати, використавши пакет з приборами і матеріялом.

У вітрині при вході до ґалерії ім. д-ра Олександра Черника в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ) запрошували гостей освітлені у віконцях чорних полотен барвисті ґердани.

На головній стіні залі була карта етнографічних теренів, позначена специфічними зразками ґерданів.

На виставці були зразки робіт майстрів СОУК і „Manorly Bead Club", а також з приватних збірок Мирослави Шперналь, Міки Ратич-Тарасюк і Анастазії Жилавої, традиційний лемківський ґердан роботи сестри Йосафати Слободян, ґердани Лукії і Теодозія Грицевих, куратора СОУК Христини Прокопович, Олі Колодій, гості з Канади Марії Рипан.

На відкритті виставки голова 88-го Відділу СУА Уляна Процюк привітала присутніх українською мовою, а Христина Прокопович – англійською. Гості милувалися добором кольорів, вишуканістю форм і мистецьким виконанням. На семінарі Любов Волинець провела присутніх крізь історію постання і розвитку ґерданів, ілюструючи доповідь кольоровими прозірками. Вона розповіла про властивості ґерданів, красу і маґічну силу, яку присвоїла ґерданам вікова народна мудрість.

О. Колодій розповіла про відмінності сучасних ґерданів від традиційних і процес їх виконання. Майстриня М. Рипан, авторка навчальних програм про ґердани, які вона провадила в Україні, говорила про сучасні вироби ґерданів в Україні і їхнє застосування до жіночого вбрання.

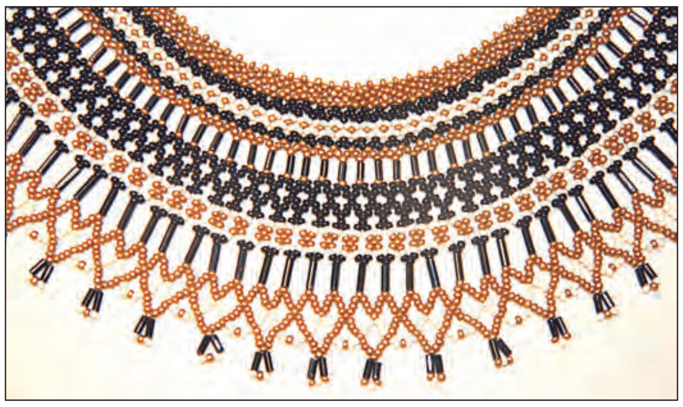
Майстерні провадили Х. Прокопович, О. Колодій, Софія Дубіль, Іванна Матика і М. Рипан. Наймолодші відвідувачі теж випробували техніку нанизування під проводом Рені Ґрамяк і Наталки Микитюх. Виставку відвідали учні української школи.

У залі була прибрана прикрасами з кораликами ялинка Манор-коледжу, яка посіла перше місце на фестивалі ялинок 2010 року в домі Перл Бак.

Анна Максимович

Семінари провадили (зліва): Оля Колодій, Любов Волинець, Марія Рипан.

Ґердан роботи Сузен Бабяк.

Ґердан роботи Олени Федорчук.

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Історія Московщини без прикрас

Володимир Білінський, „Країна Моксель або Московія", роман-дослідження у трьох томах. Київ, Видавництво ім. Олени Теліги, 2010 рік.

В 2010 році в Києві, у видавництві ім. Олени Теліги, вийшла праця Володимира Білінського в трьох томах „Країна Моксель або Московія". Назва „Моксель" вживалась в початках історії Східньої Европи для окреслення Ростово-Суздальської землі, сучасної Московщини. Ще в XIII ст. цією назвою користувались европейські мандрівники та арабські письменники.

Праця В. Білінського переконливо спростовує історичні міти, спираючись, в першій мірі, на московські джерела.

Як відомо, Київська Русь і Московські землі мали відмінні шляхи розвитку. Одначе, великодержавній Москві необхідно було довести, що Московщина є прямим спадкоємцем Київської Руси. А що доказів не існує, Москві довелось перебрехати всю історію.

Перш за все треба було заперечити історичний факт, що корінне населення Ростово-Суздальських та прилеглих до них земель були заселені фінськими племенами. Московські історики вийшли з ідеєю, що в ранній історії Східньої Европи було „перетікання слов'ян" з півдня і заходу в землі сучасної Московщини, так що Московія і московити є слов'янського походження. Але археологія доводить протилежне...

Батько російської археології граф Олексій С. Уваров в 1851-1854 роках дослідив 7,729 поховань з VIII-XVII ст. у 163 місцевостях „исконно руской землі" і ніде не знайшов слідів слов'янських поселень. Всі поховання були фінського племени меря та інших споріднених з ним племен.

Висліди своїх дослідів О. Уваров опублікував в 1872 році в книжці „Меряни та їхній побут за курганними розкопками". Одначе, ця книжка не була доступна навіть науковцям. Один примірник праці О. Уварова дивом зберігся в Національній бібліотеці України, і ним користувався автор „Країни Моксель".

Також назви рік і місцевостей, включно з назвою ріки Москва, (що означає „гнила вода"), які збереглися донині, є фінського походження. Вони підтверджують, що корінне населення Московщини – це фінські племена. Система правління Ростово-Суздальських земель була татаро-монгольська, вона закріпилася протягом входження цих земель в склад імперії Золотої Орди.

Ця система насаджувалась при допомозі місцевих князів, і в не меншій мірі – при допомозі Православної Церкви, яка на Московщині ніколи не була чинником духовного життя, а політичним інструментом держави.

Починаючи від Андрія Боголюбського, Церкву використовували, як хотіли. Неугодним єпископам відрізували язики, носи чи вуха.

Церква визнала хана Золотої Орди помазником Божим на землі та благословила його війська на завойовницькі походи, навіть на війну з Візантією. За це Церква була упревілейована і не платила данини ханові.

Митрополит Феоґност відлучив від Церкви весь Псков і його населення піддав анатемі тільки за те, що Псков надав політичний притулок одному з тверських князів, неугодному ханові.

Хан Батий залишав місцевих князів управляти землями і збирати данину під наглядом татарських баскаків, якщо вони не виступали збройно проти монголо-татарської навали в 1238 році та здалися на ласку завойовника. Такі князі ставали васалами хана. А щоб запевнитись в їхній льояльності, кожний князь-васал віддавав свого найстаршого сина в заложники до двору хана.

Одним з найбільш відомих заложників хана був Олександер Ярославович, названий „Невським" кілька століть пізніше. Свої дитячі і юнацькі роки Олександер провів при дворі хана Батия, подружився з сином хана, Сартаком, і став його побратимом-андою (що мало велике значення в татар), та одружився з сестрою хана.

За багато років життя при дворі хана Олександер став першим суздальським князем, що перейнявся справжнім татаро-монгольським державним духом, повністю сприйняв звичаї людей, серед яких він виріс, їхній стиль поведінки та психологію степовика-завойовника.

Всі ці якості він без вагань використовував пізніше. Щоб посісти великокняжий володимирський престол, на якому сидів його брат Андрій, він зробив фальшиві доноси на свого брата. У висліді цих доносів хан послав військо, щоб усунути з престолу Андрія, і посадив на великокняжий володимирський престол Олександра. Він був першим князем ростово-суздальської землі, який особисто привів татаро-монгольські каральні війська на рідну землю. Князь Олександер не раз ще приводив ці війська до своїх володінь для придушення всяких проявів спротиву населення та для підкорення сусідніх земель.

Вживаючи сучасну термінологію, князь Олександер „Невський" був стовідсотковим коляборантом Золотої Орди. Але тому, що поширював володіння ростово-суздальського князівства, він уважається великим державником, а московська Православна Церква навіть проголосила його святим.

Починаючи з 1252 року, ростово-суздальські князівства, пізніше Московія, відтак Російська імперія будували свою державність чітко за татаромонгольськими канонами, принесеними в цю землю Олександром „Невським". Він і його спадкоємці, брати і сини, жорстоко і свавільно насаджували закони і порядки „Золотої Орди", татаро-монгольські звичаї та поняття „державности" і „єдиновладдя".

Усі їхні діяння були неймовірно жорстокими й аморальними навіть за мірками тих часів, як стосовно свого народу, так і щодо сусідніх народів. Пізнішим вождям СРСР та сучасної Російської Федерації є з кого брати приклад.

Одначе, царям Московії було не престижно керувати державою, яка є спадкоємницею монголо-татарської „Золотої Орди". Вони свідомо почали фальшувати історію, щоб доказати, що Московщина є спадкоємцем державницьких традицій Київської Руси, а не „Золотої Орди". Іван Грозний в 1547 році проголосив себе московським царем та доручив Церкві змайструвати йому „повноцінний царський родовід" Московська Церква його не підвела. Вона пов'язала походження царського роду Івана Ґрозного з римським імператором Августом, спадкоємцями якого проголошувалися київські, а згодом володимирські та московські князі. З цього відкрито кепкували европейські володарі.

Цар Петро І вирішив ввести Московщину в коло европейських держав. Коли він перебував в Европі на науці, йому „віднайшли" сумнівного походження „Кеніґсберзький літопис", який, мовляв, доводив, що Московщина є продовжувачем Київської Руси.

На цій підставі цар Петро І проголосив Московщину імперією та надав їй назву – Росія. А щоб в майбутньому ніхто не зміг документально це заперечити, Петро І в 1720 році наказав вилучити з України всі давні першоджерела та архіви і доставити їх у Москву або Петербурґ. Цим самим цар крав минуле України.

Але найбільше в цій ділянці попрацювала німкеня Катерина II. Ставши царицею Росії, вона начала вивчати історію цієї держави і з жахом довідалась, що початки її сягають лише 1505 року. Перед тим, це була держава Золотої Орди, в якій суздальські, ростовські та інші князі пізнішої Московії були підданими хана і правили землями лише тоді, коли мали на це від хана „ярлик".

Катерина II наказала створити комісію з 10 осіб, завданням якої було написати історію Російської держави такою, яку потрібно було для інтересів імперії. Комісія мала пов'язати історію Київської Руси з історією Російської держави; і довести, що князівства Московії розвивалась майже незалежно від Золотої Орди.

Необхідно було також облагородити відданих васалів Золотої Орди, Олександра „Невського", Димитрія Донського та інших і перетворити їх на захисників незалежности Московії. І в кінці приховати історичний факт, що Москву заснував хан Менгу-Тамур в 1272 році.

Щоб справитись з поставленим завданням, члени комісії кинулись розшукати по всій імперії давні першоджерела та архіви і доставити їх у Москву чи Петербурґ, де вони зникали безвісти. Водночас з тим комісія „відкривала" тисячі „Літописних зводів", в яких знаходила саме ті „інформації", які необхідні були для написання історії Російської Держави за наперед визначеною схемою. А якщо заходила потреба, то – за висловом російського історика Миколи Карамзіна – додавала „доважок брехні".

Традиції „Катеринської комісії" затримались до нашого часу. При президентові Російської Федерації діє комісія, яка поборює всякі прояви іншої інтерпретації історії від тої, яку проголошує керівництво Російської держави.

Автор „Країна Моксель або Московія" Володимир Білінський розглядає офіційну історію Росії, як історичну байку, де скомпоновано безліч фактів, які не мають ніякого пояснення. Він не є істориком, а інженером-будівельником. Обов'язковий курс історії Росії-СРСР викликав у молодого студента багато запитів, але ніхто не міг чи не хотів давати йому відповіді. Тому він сам, з інженерською послідовністю, начав шукати відповіді. Вислідом цих пошуків була праця „Країна Моксель або Московія", в якій він „спростовує ту маячню, яку подавали нам за історію...".

І дальше він пише: „Спочатку я писав емоційно і назвав книгу романом-дослідженням... Це були мої емоції, моя душа, моє бачення подій... А в другому і третьому томах – дослідження виключно наукове... Там стовідсоткові факти...".

В кінці своєї праці В. Білінський пише: „Українські історики зобов'язані спростувати і заперечити цю величезну брехню, адже вона викрала нашу старовину, наше минуле і поставила під сумнів наше майбутнє. Ми не маємо права ухилятися від цього грандіозного історичного завдання".

Апель В. Білінського в не меншій мірі стосується українських істориків, які викладають історію Східньої Европи в університетах Західніх країн. Вони також зобов'язані спростувати і заперечити цю величезну брехню англійською та іншими світовими мовами.

Кожна книга тритомника „Країна Моксель або Московія" В. Білінського має приблизно 350 сторінок і є в твердій оправі. Тритомник можна набути за 75 дол., виставляючи чека на Olzhych Research Foundation, Inc. Замовлення висилати на адресу: Olzhych Research Foundation, Inc; c/o Michael Heretz, 95 Orient Way, Apt. 4F; Rutherford, NJ 07070.

Михайло Герець,
Ратерфорд, Ню-Джерзі

Св. п. Евстахія Гойдиш була відданою пластункою

Св. п. Евстахія Гойдиш.

5 березня громада Ню-Йорку, зокрема пластуни, проводжала на вічний спочинок заслужену дорогу подругу Евстахію („Стаху") Гойдиш.

Св. п. Е. Гойдиш прожила 96 років. Вона народилася в Новому Яричеві, Львівська область, у сім'ї Івана і Марії Лотишів, мала три сестри і двох братів, відзначалася значною діяльністю в Пласті, до якого вона вступила у Львові в 1929 році і стала членкою гуртка „Перепелиці" 2-го юнацького куреня ім. Княгині Ярославни.

Пощастило її ще перед забороною Пласту в 1930 році побувати в юнацьких таборах на „Соколі" в Карпатах. Вона закінчила Львівську державну семінарію для вишколу вчителів початкових шкіл і в 1939 році вийшла заміж за інженера Романа Гойдиша.

Друга світова війна перекреслила всі їхні пляни. Для її чоловіка, колишнього старшини Української Галицької Армії, було небезпечно залишатися на рідних землях і 1944 році подружжя залишило Львів і подалося на Захід.

Після приїзду до Америки, в 1951 році, Е. Гойдиш була наново прийнята до Пласту. Наталія Макаревич заохотила її вступити до 2-го куреня Уладу пластунок-сеньйорок „Ті, що греблі рвуть". Згодом вона вписала своїх трох дітей, Володимира, Богдана і Галину-Марію, до Пластової станиці Ню-Йорку.

Протягом 17 років віна була станичним референтом імпрез. Її найбільшим зацікавленням була праця з наймолодшим уладом в Пласті, з новацтвом. Е. Гойдиш з великою радістю працювала спершу як сестричка, а згодом гніздова у Пластовій станиці Ню-Йорку.

Її обирали на крайову референтку новачок і на цьому пості вона була 10 років, і булавною новачок вона була 12 років.

Е. Гойдиш започаткувала щорічні новацькі костюмові забави при Станиці Ню-Йорку. Таких забав вона організувала 34 і написала для них 34 казки, які новацтво радо виконувало в різних строях, при музичному супроводі. Ці костюмівки по нинішний день втішаються великою популярністю.

Е. Гойдиш також була комендантою двох таборів новачок і не раз комендантою Свята Юрія – юнацького і новацького. Вона дописувала до журналів „Готуйсь" і „Вогонь Орлиної Ради".

В 1979 році була головою окружного Свята української дитини, організувала всі станиці на свято „Українська молодь в відзначенні річниці хрещення Руси-України".

Е. Гойдиш три рази обиралася головою Крайової Пластової Ради і головою Крайової Пластової Старшини. Під час своєї каденції провела Ювілейну міжкрайову пластову зустріч в 1982 році з участю пластунів п'яти континентів. Організувала участь станиць на друге заприсяження Начального пластуна Юрія Старосольського на наступну каденцію, яке відбулося під час Дня пластуна-пластунки на „Вовчій Тропі" в 1979 році в присутності усіх таборів.

За всі заслуги була нагороджена двома пластовими орденами св. Юрія в золоті.

В курені „Ті, що греблі рвуть" Е. Гойдиш була курінною, плавною і заступницею плавни.

Протягом 28 років Е. Гойдиш була учителькою історії і культури в школі українознавства „Самопомочі". Належала до 64-го Відділу Союзу Українок Америки. Була членкою Українського Музею, Патріярхального Товариства (Відділ Ню-Йорку) й інших організацій.

На прощанні пластуни виконали пісню „Ніч вже йде", а гарні спомини про Е. Гойдиш залишаться для них прикладом до наслідування. Покійна похована біля свого чоловіка на цвинтарі св. Андрія Первозваного в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Вічна їй пам'ять!

Мотря Мілянич,
Ню-Йорк

Вічна пам'ять Марії Боднар

3 травня у віці 96 років померла в лікарні св. Луки, Ню-Йорк, Марія Боднар, яка впродовж свого діяльного життя була парафіянкою Української православної церкви Всіх Святих в Ню-Йорку. Вона – сопрано – співала в церковному хорі, брала участь у численних концертах ансамблю „Гомін України" в штатах Ню-Йорк і Ню-Джерзі.

М. Боднар була також активною членкою Союзу Українок Америки.

Народилася М. Боднар в Картереті, Ню-Джерзі, в сім'ї о. Йосипа і Юлії Боднарів, які мали також дочок Софію, Ольгу і Стефанію, сина Володимира. У дорослому віці М. Боднар жила в Пасейку, Ню-Джерзі, в Конектикаті, а останні 60 років – в Ню-Йорку, де працювала секретарем корпорації „Лівер-брати" до виходу на пенсію.

Рідні і друзі мали прощання з М. Боднар 17 травня в Українській православній церкві св. Андрія Первозваного у Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, після чого її поховали на Українському меморіяльному цвинтарі.

Вічна їй Пам'ять!

Божена Ольшанівська,
Нюарк, Ню-Джерзі

Редакція „Свободи" не відповідає за мову і зміст платних оголошень, які вміщуються в тижневику

Читайте цікаві історичні статті в альманахах УНС на веб-сторінці „Свободи":
www.svoboda-news.com/almanac.htm

Ділимося сумною вісткою, що
14 травня 2011 року
на 92-му році життя
відійшов від нас у вічність

св. п.

ІВАН ЯРИШ

Покійний народився 23 квітня 1919 р. в селі Велика Слобода Ярославського повіту. Проживав у Німеччині від 1940 року до 1949. Переїхавши до США в 1949 р. жив у Гартфорді, Коннектикат, де запізнав Лесю Горобчук, з якою одружився 10/11/1962 року. В 1966 році переїхав до Rocky Hill, CT.

Іван Яриш був парафіянином церкви св. Михаїла в Гартфорді. Був активним членом СУМ, належав до хору „Діброва", Українського Конґресового Комітету, Українського Народного Дому, Українського Патріярхального Т-ва та організації Захисту Свободи.

Залишилися в глибокому смутку
дружина – Леся
родина в Америці та Україні

Вічна Йому пам'ять!

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ
1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ
СТАНИЦЯ в ДЕТРОЙТІ.

Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою про те, що 18-го травня 2011 р. відійшов у вічність довголітній член станиці

св. п.

ВОЛОДИМИР СКУЛЬСЬКИЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21-го травня 2011 Р. з церкви Непорочного Зачаття на цвинтар Воскресіння у Монт Клеменс.

Горем опечаленій родині Покійного складаємо наше щире співчуття.

Управа станиці

Ділимося сумною вісткою з рідними та приятелями, що в понеділок, 16 травня 2011 р. відійшов у вічність після довгого та трудолюбного життя наш дорогий
Тато, Дідо, Прадідо і Стрийко

св. п.

інж. ІВАН КУЗЕМСЬКИЙ

нар. 1 грудня 1913 р. в Україні, у Ременові.

Громадський діяч та довголітній керівник Кредитівки „Самопоміч" у Філядельфії.

В глибокому смутку залишилися:

дочки - Олена Карпинич з чоловіком Володимиром
- Марта Лесюк з чоловіком Орестом
внуки - Тетяна Когут з чоловіком Марком
- Наталка Федорів з чоловіком Андрієм
- Мелася Лесюк
- Стефан Лесюк
правнуки - Ляриса і Ксеня Когут
- Леся і Данилко Федорів
племінники в Україні
- Антон Куземський з родиною
- Івась Куземський з родиною

Похоронні відправи відбулися 20 травня 2011 р. в церкві св. Архистратига Михаїла у Jenkintown, PA. Покійний похований на цвинтарі св. Діви Марії у Fox Chase, PA.

Вічна Йому Пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійного просимо складати на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії.
U.E.C.C.
700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046.

Ділимося сумною вісткою, що 23 травня 2011 р. відійшов у вічність на 89-му році життя

св. п.

ЙОСИП МЕЛЬНИК

Залишилися у смутку:

дружина – АННА
донька – ЛАРИСА з чоловіком СЕРГІЄМ
онук – АЛЕКСАНДР
сестра – ПАВЛИНА з родиною в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає